*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 187. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 17-го ЖОВТНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, OCTOBER 17, 1974 No. 187. VOL. LXXXI.

В АЛЛЕНТАВНІ ВІДЗНАЧЕНО 80-РІЧЧЯ УНС

Головний касир УНС мґр Уляна Дячук вручила почесні плякети головний радній і голові Округи пані Анні Гарас за її організаційні заслуги протягом минулих 5 років. За Василя Міця плякету відібрав почесний голова Округи Михайло Колодруб.

Аллентавн, Па. — Заходами Окружного Комітету Відділів УНСоюзу околиці Аллентавн, Па. відбувся тут в неділю, 29-го вересня, в залях Клюбу Української Православної Церкви при 803 Н. Фронт вулиці бенкет зі забавою для відзначення 80-ліття Українського Народного Союзу. Бенкет відкрила і ним проводила Анна Гарас, головна радна УНСоюзу і голова цієї Округи. Американський і український гимни сідспівала Анна Саґан, а парох місцевої української православної церкви отець протоієрей Василь Чикалюк відмовив, на початку бенкету молитву.

Промовцем на бенкеті була Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу, яка в українській і англійській мовах з'ясувала обставини, в яких засновано УНСоюз та дала короткий огляд його росту і праці для добра членства і української спільноти. Опісля вона назвала всіх урядників місцевих Відділів УНСоюзу по датах їх заснування, а присутні привітали їх оплесками. З нагоди цього свята відзначено почесною плякетою Анну Гарас за її організаційні здобутки за минулих 5 років та за розбудову 47-го Відділу і Округи Аллентавну. Також відзначено почесною плякетою довголітнього секретаря 95-го Відділу, Василя Міця, який з причини хвороби не був присутній на бенкеті. За нього відібрав плякету почесний олова Округи і довголітній союзовий діяч Михайло Колодруб.

Поміж присутніми гостями була Андрійка Карабін внучка голови 124-го Відділу, Івана Драбика. Панна Карабін виграла у минулій, передконвенційній кампанії нагароду у висоті $500.00 і цю нагороду вручила їй головна радна Анна Гарас. З рамени Філядельфійського Окружного Комітету привітав присутніх діючий голова отець протоієрей Омелян Мицик, згадавши про працю УНСоюзу і „Свободи" за їх 80 літ існування. Від місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету зложив привіт голова д-р Альберт Кіпа, а від Управи ОДВУ Микола Ящук. На бенкеті були присутні численні представники інших українських братських Союзів, Управ сусідніх Окружних Комітетів та місцевих організацій.

Бенкет закрив молитвою отець шамбелян Стефан Тиханський, парох української католицької церкви у Нортгемптоні. По бенкеті відбулася коротка мистецька програма, в якій брали участь молоді танцюристи і співаки під проводом Шерлі Прамік і Галини Бадуляк.

На закінчення свята гості забавлялися при звуках оркестри Союзівки під проводом Володимира Добущака і Оксани Борбич.

Торонтська і Ніягарська Округи Відділів УНС відбула організаційні наради

Торонто (В.Д.). — В п'ятницю, 27 вересня ц.р. в приміщенні Інституту Св. Володимира, відбулися організаційні наради відділів УНСоюзу Торонтської округи, у яких взяло участь біля сорода осіб: членів управ, конвенційних делеґатів і гостей.

Наради відкрив і ними проводив голова округи д-р О. Бойко, який привітав присутніх і членів Головного Уряду УНС — головного директора сенатора П. Юзика, головного радного і обласного організатора В. Дідюка. Протокол писав секретар округи мґр. М. Поронюк. На порядку нарад були союзові справи, які торкаються праці й діяльности цієї заслуженої братсько-запомогової установи в Канаді, а зокрема пожвавлення організаційної праці і виконання завдань. По короткій аналізі праці і досягнень округи в цілому та кожного Відділу зокрема, яку зробив головний радний і обласний організатор В. Дідюк, сенатор П. Юзик заторкнув ще ряд загальних союзових справ. З аналізою теперішньої союзової ситуації в Канаді, а зокрема в Торонті і Східній Канаді, де рекрутується більша половина всіх канадських членів, виступив також кол. заст. голови Б. Зорич. Слово в дискусії забрали: І. Курман, Я. Ковальчук, В. Шаран, Я. Бурій, С. Левицький, М. Ополько, М. Хомин, д-р О. Бойко, В. Ухач, пані Тисяк, пані Мельник, К. Чорномаз, М. Юречків і інш. Справи союзового центру — канадської канцелярії, організаційного впорядкування, випуску боргових зобов'язань, конвенції, а зокрема пожвавлення організаційної праці, були предметом дискусії, запитів і відповідей.

На цілий ряд поставлених запитів, відповідали оба члени Головного Уряду з переконанням, що всі, які дорожать союзовими справами, вийдуть назустріч нашим спільним бажанням у дальшій розбудові УНС в Канаді. З такою настановою присутні рішили посилити організаційну кампанію, щоб до кінця цього року Торонтонська Округа не тільки виконала, але і перевиконала свої організаційні завдання. Закриваючи організаційні наради, голова Округи д-р О. Бойко подякував усім, а зокрема пред-

(Закінчення на стор. 5-ій)

БРЕЖНЄВ ПЕРЕСТЕРІГАЄ АМЕРИКУ ПЕРЕД „ВТРУЧУВАННЯМ У ВНУТРІШНІ СПРАВИ СССР"

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв використав перебування в Москві американського секретаря скарбу Вільяма Саймона, щоб висловити „невдоволення" совєтського уряду з проволікання ЗСА із схваленням для СССР статусу упривілейованої держави у торговельних взаєминах, а зокрема з намагання пов'язати признання такого статусу із змінами в еміґрації з СССР. Найвищий час з'ясувати справу" — заявив Брежнєв на прийнятті в честь В. Саймона у Кремлі, підкреслюючи, що ЗСА намагаються встановляти умови „суцільно нестосовні і неприємливі" до торговельного договору з СССР. Л. Брежнєв за втертою вже звичкою поновно нагадав про зобов'язуючу засаду „невтручування у внутрішні справи інших держав", кажучи, що намагання ставити передумови з боку ЗСА є таким втручуванням у внутрішні справи СССР. Згідно із заявою Брежнєва, „таке втручування у внутрішні справи не принесе нічого доброго, а тільки шкоду, включаючи відтинок торгівлі та економічних взаємин між нашими двома країнами". Особливо Брежнєв критикував „американські дискримінаційні закони", коли йдеться про імпортовані до ЗСА совєтські продукти, а також за „замороження кредитів".

Коментатори вважають, що такий гострий виступ Л. Брежнєва з критикою американської політики щодо СССР ілюструє далекойдучу невдачу совєтського керівництва на відтинку взаємин із ЗСА та з уваги на те, що досі не введені в дію домовлення Брежнєва з попереднім президентом Ніксоном. Це може мати вплив на американсько-совєтські взаємини в загальному — твердять окремі коментатори. Треба відзначити, що Брежнєв мав відповідних американських слухачів для такої критики американської зовнішньої політики. Крім секретаря В. Саймона, на прийнятті були також лідери окремих американських фірм, які намагаються робити „бизнес" із Совєтським Союзом та які якраз тепер перебувають в Москві з нагоди нарад Американсько-совєтської торговельної і економічної Ради. Серед присутніх були керівники таких корпорацій, як Дженерал Моторс, І.Б.М., Зерокс, Міннесота Майнінґ енд Манафакчурінґ, Армко Стіл, Кайзер Індустріс, Роквел Інтернешенел та ін.

У вівторок 15 жовтня В. Саймон мав „приватну розмову" з Л. Брежнєвим. В часі цієї розмови були обговорені окремі питання американсько-совєтських торговельних взаємин, в тому й справа американського торговельного законопроєкту, на базі якого ЗСА дали б Совєтському Союзові статус упривілейованої держави. Інформуючи кореспондентів про свої розмови в Москві, В. Саймон заявив, що справа жидівської еміґрації з СССР не була на порядку нарад. В. Саймон заявив також, що з боку совєтських урядових чинників не виявлено якогось незадоволення з того, що президент Форд заборонив експорт американської пшениці і кормового зерна до СССР. В. Саймон відмовився, однак, поінформувати чи він по повороті з Москви рекомендуватиме президентові Фордові, щоб він все таки дозволив на експорт зерна з ЗСА до СССР. Вільям Саймон повернувся до ЗСА в середу 16 жовтня.

Американські кораблі з атомовою зброєю не можуть заїздити до японських портів

Токіо. — Міністер закордон. справ Японії Тошіо Кімура, відповідаючи на запитання в часі засідання Комісії для справ закордонної політики японського парляменту заявив, що Японія немає жодних договорів з З'єднаними Стейтами Америки, які управнювали б ЗСА привозити на територію Японії атомову зброю. Кораблі, які відвідують японські порти, не є випосажені атомовою зброєю. Державний департамент у Вашинґтоні підтвердив заяву міністра Кімури. На запитання члена палати послів Музуи Короди, чи є можливим, щоб ЗСА привозили атомову зброю без дозволу японського уряду, Кімура відповів, що покищо немає причини не вірити заяві Державного департаменту ЗСА.

Військова допомога для Туреччини буде продовжуватися

Вашинґтон. — У вівторок, 15 жовтня, Палата Репрезентантів не могла уневажнити вето президента Форда, наложеноо ним день раніше на резолюцію обох Палат Конґресу, до якої був включений додаток з вимогою припинити військову допомогу для Туреччини, аж поки Президент не докаже Конґресові, що Туреччина придержується американських законів відносно закордонної допомоги та поки не буде „значного поступу" в стараннях розв'язати конфлікт на Кипрі. В Палаті 223 конґресмени голосували за уневажненням вето, а 135 проти, тобто бракувало 16 голосів, бо для уневажнення президентського вето потрібно згоди двох третіх присутніх законодавців. Того самого дня Комісія асиґнувань в Палаті Репрезентантів схвалила компромісову резолюцію, яка надає Президентові право відложити до 10-го грудня припинення військової допомоги для Туреччини, якщо, на його думку, такий крок уможливить полагодити кипрську кризу шляхом переговорів.

Амінторе Фанфані очолив італійський уряд

Рим. — Амінторе Фанфані, який вже чотири рази був прем'єрем Італії, погодився, як про це повідомляє преса, очолити новий італійський уряд. Фанфані, чоловий політик Християнських демократів, кандидатуру якого одноголосно піддержала його власна партія, одержав також піддержку трьох інших політичних партій зі старої коаліції — соціяльних демократів, соціялістів і республіканців. Коли у безвихідному положенні президент Італії Джованні Леоне запропонував Фанфані сформувати новий уряд, він погодився неохочо і, як відмічає преса, з „традиційною резервою". Як відомо 3 жовтня, коли до димісії подався уряд прем'єра Румора, в Італії панувала урядова криза.

З НАГОДИ КОНЦЕРТОВИХ ТУРНЕ ПІДСОВЄТСЬКИХ АРТИСТІВ В ЗСА І КАНАДІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ЗОКРЕМА МОЛОДЬ, ПОЧИНАЮТЬ НОВУ АКЦІЮ В ОБОРОНІ МОРОЗА

Вашинґтон - Торонто. — Саме тепер відбуває в Америці своє концертове турне відома і видатна солістка Київської опери Белла Руденко, а в найближчу неділю, 20-го жовтня починають своє концертове турне по Канаді двоє інших відомих солістів того ж Київського театру опери і балету, Євгенія Мірошниченко та Дмитро Гнатюк, який є рівночасно і видатним членом та діячем компартії і антинародного комуністичного режиму. Загально вважається, що ці концертові турне підсовєтських артистів були подумані і влаштовані не для „культурного обміну", але із суто підривно - політичних міркувань та в таких же цілях; щоб з одного боку протиставитись та поменшити загальний ефект, що їх викликало недавно справді тріюмфальне концертове турне в ЗСА і Канаді недавної ще солістки того ж Київського театру Ганни Колесник яка зі своєю родиною вибрала волю на Заході, а з другого боку заглушити цими підставленими сиренами велику хвилю протестів вільних українців проти нового і безпощадного наступу комуно-московських окупантів на українство, нищення української культури і духовости та її виразників і носіїв, символом яких став Валентин Мороз.

Мавши це на увазі, зорганізоване українське студентство в Канаді і ЗСА із виразною солідарністю та підтримкою всієї громади заплянувало і вже започаткувало акцію не тільки повного бойкоту тих концертів, але і їх використання для масових демонстрацій в обороні жорстоко топтаних окупантом і його вислужниками людських прав в Україні, арештів і засудів інтелектуалістів та знущань і тортур, що їх переходять в совєтських тюрмах і божевільнях Валентин Мороз, Леонід Плющ та численні інші. У повідомленнях про заплановані демонстрації підкреслюється, що вони матимуть мирний і культурний характер, із повним респектом до законів цих країн.

Виступи артистів і науковців з підсовєтської України у вільних країнах гостро засудив самвидавний „Український вісник", надрукувавши у щойно одержаному випуску ч. 7-8 вірш Максима Сагайдака: „До вас волаю". Вірш цей, поширений Українською Інформаційною Службою „Смолоскип" надруковано замість редакційної статті в цьому числі „Свободи", як і на іншому місці надруковано становище того ж „Смолоскипу" до т. зв. культурного обміну між вільними країнами і рабовласницьким Совєтським Союзом.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗАХОДИ В КОНҐРЕСІ ЗСА ДЛЯ РЯТУНКУ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Вашинґтон. — З кожним днем збільшується число американських законодавців, які виступають на захист ув'язненого українського історика Валентина Мороза у формі листів до президента Форда, совєтського посольства, як і в резолюціях та промовах на форумі Сенату і Палати Репрезентантів.

Валентин Мороз

За повідомленням Комітету Оборони Валентина Мороза, колишній віцепрезидент, сенатор Гюберт Гомфрі 24-го вересня надіслав листа до совєтського посла у Вашинґтоні Анатолія Добриніна. Сенатор Гомфрі в цьому листі сказав, що хоче долучитись до тих, які вже висловили свою стурбованість долею Валентина Мороза, і заявив: „Наскільки мені відомо, Валентина Мороза трактовано несправедливо після того, як він висловив особисті погляди, в яких закликав до змін у певній політиці й практиці совєтського уряду".

Резолюція сенатора Роберта Тефта з Огайо одержала ще двох прихильників у Сенаті наприкінці вересня й на початку жовтня, коли до неї приєднались сенатори Абрагам Рібікофф з Коннектикат і Джеймс Баклі з Ню Йорку. В Палаті Репрезентантів нюйоркський конґресмен Маріо Біяджі вніс нову резолюцію „в справі звільнення й безпеки Валентина Мороза", якій надано число 1408 і передано на розгляд комісії закордонних справ. Ще один конґресмен з Ню Йорку, Бенджамин Ґілмен, приєднався до співавторів спільної резолюції Сенату Палати Репрезентантів на захист Валентина Мороза і математика Леоніда Плюща В своїй промові конґресмен Ґілмен назвав арешт і засуд цих двох осіб „грубим порушенням Загальної Декларації Прав Людини, яку вони (СССР і УССР) підписали". Він закінчив промову такими словами: „Наша Держава мусить з усією рішучістю продовжувати виступати на захист основних людських прав, тих, що страждають, і переслідуваних, незалежно від того, де вони перебувають".

В справі Мороза і Плюща виступив з промовою також конґресмен Вілліям Видналл з Ню Джерзі, який закликав своїх колеґ в обох палатах Конґресу „звернутись до президента Форда і через нього до урядів країн Вільного Світу, щоб вони інтервеніювали в справі цих двох українських інтелектуалістів-мучеників. Тут не йдеться про політичні справи, а про гуманність і справедливість".

Повідомляючи про цей останній розвиток подій, Комітет Оборони Валентина Мороза водночас інформує про деякі зміни в тактиці у зв'язку з перервою в Конґресі між 11-им жовтня і 12-им листопада. Представник Комітету заявив, що з огляду на те, що це перерва для виборів, українці — окремо, листовно, або делеґаціями — повинні сконтактуватись із своїми конґресменами в їхніх місцевих канцеляріях і закликати їх написати листа до президента Форда, верховода совєтської компартії Л. Брежнєва, або посла Добриніна в справі Мороза. З практичних міркувань, заклики до внесення резолюцій в Конґресі тепер не потрібні. Про ці заходи з боку окремих українців, або організацій, Комітет просить повідомити його. Адреса: Committee for the Defense of Valentyn Moroz, P.O. Box 40121 Palisades Station, Washington, D.C. 20016.

Від суботи, 5-го жовтня, постійним бюром Комітету Оборони Валентина Мороза керує Андрій Міхняк з Клівленду, який був членом першої голодівки солідарности з Морозом у Вашинґтоні. А. Міхняк закликає усіх, хто хоче взяти участь у праці, сконтактуватись з ним телефоном (202) 726-6532.

Бюро Комітету Оборони Валентина Мороза одержало приміщення в будинку Української Православної церкви св. Андрія у Вашинґтоні.

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ В ОБОРОНІ В. МОРОЗА В НЮ ГЕЙВЕНІ

Ню Гейвен (М. Я.) — Український Конґресовий Комітет Америки, Відділ Ню Гейвен, скликає на неділю 20 жовтня ц. р. велике громадське віче в обороні Валентина Мороза та інших українських в'язнів. Віче відкриє голова місцевого відділу УККА д-р Михайло Снігурович, а головну промову виголосить Аскольд Лозинський, голова ТУСМ і член Комітету Оборони Мороза. Віче відбудеться в залі української католицько. церкви при Джордж Ст. 569 о год. 12 в пол.

Жорж Медведєв „спростовує"

Ню Йорк. — Газета „Новое Русское Слово" з 12 жовтня опублікувала „Відповідь на лист А. Солженіцина в газеті „Афтенпостен" Жоржа Медведєва. Йдеться тут про становище Жоржа Медведєва до окремих критичних завваг Солженіцина в його сторону у зв'язку з публічними виступами Медведєва у Великобританії, ЗСА та Норвеґії. В першій мірі, в гру входить оцінка внутрішньої ситуації в СССР, характеру совєтського режиму, кількох політичних в'язнів, справи А. Сахарова і признання для нього Нобелівської нагороди миру. Особливо вимовне закінчення „відповіді" Медведєва, який пише, що „коли сьогодній письменник, якого ще за життя стали називати „великим", переключиться на політичні дискусії, як наприклад нинішня, чи тієї, яку він почав своїм недавнім широким „Листом вождям Совєтського Союзу", то російська література багато втратить. Навіть і тим, кого вже записали до „великих", треба пам'ятати наполеонівське: „від великого до смішного тільки крок".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ГЕМСТЕТ ВІДЗНАЧИТЬ 60-РІЧЧЯ УСУСУСІВ

В неділю, 20-го жовтня, заходами 38 Відділу ОДВУ в Гемстеді, Лонґ Айленд, о 4-ій год. по полудні, в парафіяльний залі при Юніондейл евеню відбудуться святочні сходини для відзначення 60-річчя Українських Січових Стрільців. У програмі беруть участь ред. Михайло Островерха та мистень Іван Кучмак, який висвітлить прозірки з історичною стрілецькою тематикою.

ВЕЧІР АРХІТЕКТУРНИХ ДОПОВІДЕЙ

Ню Йорк. — Товариство Українських Іженерів — Відділ Метрополії Ню Йорку інформує, що він організує Вечір архітектурних доповідей в приміщенні Українського Інституту Америки. Вечір відбудеться в суботу, 26-го жовтня ц. р. о год. 7.30 вечора в долішній конференційній залі. Програма вечора: інж. арх. Аполінарій Осадца говоритиме на тему „Архітект, як технічний дорадник" та інж. арх. Петро Палашевський доповідатиме про „Архітекта серед суспільства рідного і нерідного". Модератор — інж. Тарас Грицай. Після доповідей товариська гутірка при чаю та перекусці.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА БОГДАНА І ГАЛИНИ ТИТЛИ ТА Б. МУХИНА

Філядельфія. — Пластове Плем'я „Перші Стежі" інформує, що в днях 18,19, 20-го жовтня ц. р. в Пластовому Домі при 5146 Норт 10 вулиця у Філядельфії відбуватиметься виставка відомих мистців — акварель Богдана Титли, ікон Галини Титли і скульптур Богдана Мухина. Відкриття виставки в п'ятницю 18-го жовтня від год. 8 до 11 вечора. Виставку можна оглядати в суботу і неділю 19 і 20-го жовтня від год. 11 до 5 по пол. Дохід з цієї виставки, як із попередніх виставок, призначений на українські добродійні цілі.

Вийшов збірник п'єс для театрів „Під веселим оборогом"

Торонто (Н.Н.). — Заходами Комітету „За аматорський театр" у Торонті вийшов тут друком збірник коротких одноактових п'єс комедійного характеру для вжитку театрів малих форм п.н. „Під веселим оборогом". Автор збірника В. Софронів Левицький. На зміст 208-сторінкової книжки з обгорткою Мирона Левицького складаються 14 оригінальних, перекладених та адаптованих одноактових комедій для вистав у програмах естрадних імпрез легкого жанру, що їх автор називає „естрадними розмаїтками". Оригінальні п'єси це: „Парка в парку", „Євшан-зілля", „Регабілітація", „Добробут по смерті", „Золота рибка", „Я хочу, я мушу", „Що чувати", „Королівські шати". Перекладні та адаптовані: „Ох та не люби двох", „Спортсменка сильних емоцій", „Нарешті разом", „Зроби це для мене", „Фіцліпуцлі", „Жіночий Дон Хуан". Крім одноактівок вміщено у книжці вказівки та матеріяли, які придадуться, головно аматорським театральним гурткам при оформлюванні естрадних размаїток, як теж зразки прологів, епілогів та конферансів. Ціна збірника „Під веселим оборогом" 5 дол., з пересилкою 5.50 дол. Набувати можна в українських книгарнях або замовляти на адресу:

ZA-AMAT
Theatrical Publications,
9 Woodhaven Heights,
Toronto 21, Ont., Canada

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЗАМІСТЬ РЕАКЦІЙНОЇ

ТИМ, ЯКІ ПРИЇЗДЯТЬ З УКРАЇНИ

Балтимор (УІС „Смолоскип"). — В самвидавном „Українському віснику" (випуск 7-8, весна 1974 р.) опубліковано вірш Максима Сагайдака „До вас волаю", який відноситься до тих українців з совєтської України, які приїздять закордон в різних місіях — мистецьких, наукових, дипломатичних. Нижче подаємо повний текст цього вірша:

До вас волаю,
Боягузи! Коріння немігного страху
Вирвіть із нікчемних душ;
Лукаві! Неправду перестаньте
Злизувати з чужих уст;
Лакеї! Розігнуті дугасті хребти
Знайдіть силу, — плюгаві раби!
Тоді ж ви стати зможете людьми,
І перестануть матері вмиватися слізьми,
І жертви праведні не будуть безнадійні,
І на крові пролитій рости не будуть бур'яни,
І перед монолітом злагоди і сили
Не встоять люті вороги.

Максим САГАЙДАК

„Холодна" реакція Папи

„Якщо Папа чує промову, яка занепокоює його — надто політичну, чи надто критичну щодо шляхів, якими управляється Римська Католицька Церква — він сидить із серйозним виразом обличчя, не показуючи ніякого схвилювання. Після того, коли кардинал Йосиф Сліпий, український митрополит Львова в екзилі, говорив про українські права, Папа сидів спокійно, не усміхаючися. А коли кардинал Бернард Ян Альфрінк, архиєпископ Утрехту, лідер прогресивної Голляндської Церкви, висловив думку, що „Церква також через свою ієрархічну структуру, може створювати перешкоди", Папа сидів із закаменілим обличчям", — повідомив „Ню Йорк Таймс" з 12-го жовтня у спеціяльній кореспонденції з Риму.

Ця коротка інформація віддзеркалює не тільки настанову і погляди на справи Католицької Церкви і політику Ватикану самого Папи Павла УІ, але також атмосферу, яка панує у Ватикані і конфлікт у лоні Католицької Церкви. Не даром Папа Павло УІ при відкритті Собору дуже виразно перестерігав проти стосування методів, які „суперечать навчанню Євангелії".

Відношення Папи і Ватикану до Української Католицької Церкви і до її патріярхорівного голови Архиєпископа кардинала Йосифа Сліпого, який не припиняє свого змагання за те, щоб Українській Католицькій Церкві привернути належні їй права у відносинах з Ватиканом, а також організаційно її завершити патріярхатом, уже від довшого часу хвилює і тривожить українців та викликає відповідну акцію. Верховний Архиєпископ, який від 1963 року перебуває в Римі після звільнення з 18-річної совєтської каторги, також активно обстоює права Української Католицької Церкви в Україні, протиставляючись „політиці відпруження" між Ватиканом і Москвою коштом в першій мірі власне цієї Церкви.

На жаль, ці заходи і зусилля Верховного Архиєпископа не знаходять ні зрозуміння, ні підтримки з боку Папи Павла УІ і Ватиканської Курії, що вдало підмітив американський кореспондент, інформуючи про реакцію Папи на промову Верховного Архиєпископа Йосифа на Соборі в обороні Української Церкви в Україні. У той час, коли Папа з радістю і простягненням рук вітає на Соборі кожного промовця, який говорить в дусі сучасної ватиканської політики, то у відношенні до довголітнього мученика за віру Христову і Церкву в безбожницькому СССР Папа Павло УІ виявив тільки „холодну" повагу.

Сьогодні у Ватикані не є популярним говорити про переслідування Церкви і про мучеництво вірних у Совєтському Союзі.

Президент Форд підписав закон про видатки на передвиборчі кампанії

Вашингтон. — Президент Джералд Форд підписав у вівторок, 15 жовтня закон, який має на меті зреформувати дотеперішні методи фінансування передвиборчих кампаній на федеральні пости, заявляючи одночасно, що має застереження відносно деяких постанов цього закону. Закон, що його вважають найважливішою реформою фінансування передвиборчих кампаній в історії Америки, встановляє, що президентські кандидати Демократичної і Республіканської партій одержуватимуть по 20 мільйонів долярів з податкового фонду. Президентські виборчі та частинно правиборчі кампанії будуть фінансовані федеральним урядом в такий спосіб, що один доляр з федерального податку кожного платника буде призначений на фінансування президентських кампаній. Під час правиборів кандидати на президента будуть могли користуватися також приватними пожертвами, а федеральний уряд доповнював би суми, зібрані цими кандидатами від приватних жертводавців. Закон також встановляє верхні межі на суми, які можуть бути видатковані кандидатами на президента, віцепрезидента, сенаторів та конгресменів, а також встановляє верхні межі на приватні пожертви для всіх тих кандидатів. Таким чином, закон має на меті забезпечити, щоб жадна корпорація, робітнича спілка чи приватна особа не мали „надмірного впливу" на кандидата. Первісно Сенат хотів, щоб передвиборчі кампанії кандидатів до Конґресу також були фінансовані з публічних фондів, але цю пропозицію відкинула спільна комісія обох Палат, яка виготовила компромісовий закон, який ввійде в силу з 1 січня 1975 року.

Любов Коленська

СКАЖІМО СОБІ ОДВЕРТО...

Ніяка операція не викликає в жінок такої паніки і різного роду психічних ускладнень, як мастектомі — хірургічне й радикальне усунення грудей, яке конечне, щоб запобігти поширенню ракової недуги на інші здорові клітини. Відомо, що останньо, того роду операцію перейшла жінка Президента ЗСА, Перша Леді цієї країни, Бетті Форд; про це писали в пресі, передавали на телевізійному екрані.

Одначе ще й досі, коли жінка відкриє на своїх грудях наріст(інколи це буває звичайна незлоякісна циста), вона збентежена, розгублена й докраю перелякана; щобільше, вона часто попадає в розпач, психічну депресію: приходять ночі сповнені тривоги, хвилини болючих міркувань непевности, а іноді комплекс меншовартости... Найперш усього вона ховається з цим, як із якоюсь стигмою, і зволікає з відвідинами в лікаря. А як же важливіше зразу зупинити процес непевности, побоювань, щоб дійсно не довести до справжнього психічного захамання чи депресії, а також, щоб потім, після перевірки у лікаря, у потребі негайно піддатися операції. Чим скоріше жінка рішиться піти на перевірку, тим менш складна операція, тим кращі вигляди на видужання. З припізненням приходять різні важкі операційного характеру ускладнення, і коли вже недуга рака перекинулася на інші клітини — немає рятунку.

Опитування Інститутом Геллупа виказало, що менше, як одна на п'ять жінок притримується самоперевірки (яку вона повинна практикувати раз в місяці, щоб швидко розпізнати різні зміни), чи в неї немає наросту, а половина тільки з них йде на оглядини до лікаря. Із цього 60 відсотків, коли й вдаються до лікарської поради, то роблять це занадто пізно — коли недуга рака розкинулася вже по цілому організмові. Недуга рака грудей переважно приходить в початках середнього віку, поміж 40-44 роками життя, але і трапляються випадки цієї недуги і в 20-их чи 60-их роках життя. Уже тепер обраховують, що цього року буде 90 000 випадків недуги грудного рака, які спричинять смертність 33 000 жінок.

Прогнози трагічні. Тому і насувається питання, чому жінки криються з тією недугою, чому зразу й заздалегідь не йдуть до лікаря. Ще у Львові вийшла книжка покійної д-р Софії Парфанович „Гігієна жінки" із окремим підрозділом, в якому докладно описано недугу рака грудей і незлоякісні цисти. Але в тих часах цій проблемі ще мало присвячувано часу, не було відкритих дискусій, а коли і говорилося, то не відкрито. Це ж саме і в Америці, до початків 1972 року це питання промовчувано, а як і згадувано, то тихцем поміж поодинокими людьми, але вголос ніхто не відважувався торкатися тієї теми. Це табу рішуче перекреслили деякі визначні жінки; перші з них були Шірлі Темпл Блек — голлівудська зірка і Марвелла Вай, жінка демократичного сенатора з Індіяни, Бирч Бая. Вони обидві, перебувши мастектомі, заговорили про це вголос, на ввесь світ, подавали свої завваги до преси й до телевізії. Їхня ціль була — допомогти іншим жінкам, що опиняться в такій ситуації, дати їм вказівки та, потоптавши давнє табу й вийшовши на відкрите поле, дати зрозуміти іншим жінкам, що мастектомі така недуга, що немає чого з нею критись, а, навпаки, треба справу ставити ясно, своєчасно, рятуючи своє життя.

Від цього часу мастектомі, чи вирізання незлоякісної цисти, стало предметом дискусій, дебат на телевізійних станціях, на цю тему вийшов цілий ряд книжок, брошурок, памфлетів, написано ряд статтей і створилася добровільна організація „Змагай до видужання". Ця організація заіснувала з цією метою, щоб давати поради і вказівки жінкам, підтримувати їх перед і після операції. Покращала ситуація ще й на стільки, що існують нові рентгени - маммограми, ксеромаммограми, які у великій мірі виказують, чи це ракова недуга, чи незлоякісний гудзок, чи звичайна незлоякісна циста, по усуненні якої залишається тільки невеликий шрам.

Про ці справи й інформує колюмністка „Ню Йорк Таймсу" Джюді Клемсрод, перевівши інтерв'ю з різними жінками, які перейшли мастектомі. Поміж ними була Тереса Лессер, жінка американського письменника Джей. К. Лессера, основниця організації „Змагай до видужання". Цю радикальну операцію вона перейшла у 1952-му році і в інтерв'ю вона сказала: „Перше, що мені прийшло на думку, це те, чи після операції я ще взагалі буду жити, а потім прийшло побоювання, чи мій чоловік уважатиме мене за цю саму жінку, що перед мастектомі". І перші дні після операції були важкі, але тільки тому, що вона уникала свого чоловіка. Проте, кілька місяців пізніше прийшло поміж ними обома до одвертої розмови і від тієї пори все було так, як і перед операцією.

Павля Грін, президент Мангеттенського рекламового бюра, якій тепер 45 років, 15 років тому вона після 11-річного подружжя перейшла мастектомі. Грін заявила: „Найважливіше у цей час жури й тривоги мати біля себе чоловіка, що вас дуже любить. А мій чоловік відносився до мене після операції в такий же сам спосіб, як і перед нею. Він ніколи не дав мені найменших підстав відчути, що я тепер менше вартісна, як інші жінки. Бож хірургічне усунення грудей не означає нічого гіршого, як втратити на руці палець". Агенція пані Павлі Грін з рамени Американської Ракової Асоціяції випродукувала на телевізійному екрані фільм „Самопровірка грудей", і його відзначено нагородою.

І хоча рака грудей, як вже попередньо зазначено, дістають жінки в початках середнього віку, операцію з причини цієї недуги перейшла 20-літня Андріяна Джонсон, секретарка Ен-Бі-Сі і член організації „Змагай до видужання". Вона розповіла, що мастектомі не спричинило ніяких змін в її житті. Ще перед операцією її батько, мати і її хірург заспокоїли її, сказавши їй, що все буде гаразд, й вона їм повірила і була спокійна. Вона й надалі заручена з тим самим хлопцем, що й перед операцією, а коли вона повернулась зі шпиталю, він сказав їй: „Коли це тобі не перешкоджає, тим самим не перешкоджає й мені. Я щасливий, що ти тут коло мене, що ти зі мною". Вона з рамени згаданої організації відвідує в шпиталі пацієнток, що перебули мастектомі й перше питання, що їх турбує, це: „Що скажуть по операції мій чоловік чи мій наречений?" Адріяна Джонсон їм звичайно відповідає: „Хіба жіночість жінки полягає тільки в красі грудей? Коли воно так, то жінка повинна застановитись, чи все гаразд з її духовістю?

Ірвін Мансфілд, муж Джеклін Сузан, американської письменниці, яка перейшла мастектомі в 1962-му році, і померла 21-го вересня ц. р., розповів, що Джекелін безпосередньо перед своєю операцією сказала її хірургові: „Я не хочу переходити цієї операції, Ірвінг опісля залишить мене"... Проте, коли вона прийшла додому, — Ірвінг Мансфілд продовжував, — все було подавньому; я ще більше її любив, вона стала для мене особливо дорогою і загадкою. Єдиною річчю, на яку я вважав, було — не бути над міру добрим для неї, над міру вирозумілим, щоб вона не подумала, що це все — тільки з милосердя".

Він Ен Вінклер, 39-літня мисткиня з Мангеттену, два роки тому перейшла мастектомі і незабаром після операції наречений її залишив: „Проте, причина не була в цьому, що я перейшла операцію, — сказала вона, — для нього це, мабуть, було тільки „хвірткою". У нас майже від самих початків не було справжньої любови і тому воно мусіло скоріше чи пізніше колись скінчитися. Та була ще інша справа, що денервувало мене, а саме, що про такі операції, як мастектомі, шепотілося тільки по кутках, як про проказу, і тоді я застосувала зумисне

(Закінчення на стор. 5-ій)

Володимир Барагура

ЖИТТЄТВОРЧА „ВЕСЕЛКА"

У деяких частинах України є народне повір'я, що чарівливе явище природи — веселка одним кінцем своєї дуги п'є воду з погожих джерел, другим кінцем зрошує нею ці місця, які потребують її життєдайної й життєтворчої сили.

Не випадково журнал для дітей, який видає УНС — „Свобода" і який закінчив 15-го вересня ц. р. двадцять років свого існування, взяв собі назву цього кольористого явища природи. Роля, яку виконує „Веселка" — журнал, подібна до ролі веселки — явища природи, як її зображено в народних повір'ях. Журнал черпає живущі й цілющі первні з надрів народної душі, з традицій української дитячої літератури й української преси для дітей раніших періодів, і переливає їх у душі, серця й уми нашого наймолодшого покоління, що зростає під її різнобарвною дугою. Ці життєдайні й життєтворчі соки минулого „Веселка" поповнює свіжими краплями виплоду талантів сучасних письменників, поетів, образотворчих мистців, композиторів, педагогів, що працюють в ділянці дитячої літератури й виховання. Ці краплини минулого зкупі з свіжим поповненням творять спільно оцю кольористку панораму багатством літературно-мистецького, наукового й виховного матеріялу в формі віршів, поем, казок, переказів, легенд, оповідань, п'єсок, сценічних картин, статтейок, розваг, загадок, сміховинок, дописів із дитячого життя, писань юних авторів, кореспонденції. Вони променіють із сторінок журналу, всотуються в душу малого читача, формують побіч інших виховних засобів втілення виховного ідеалу української людини поза межами материка.

Безпросвітні дні біблійного потопу, що безбарвною масою дощових струменів лився з сірого неба на землю, роз'яснила й звеселила веселка — Божий знак, що у спустошеному стихійним катаклізмом світі починається нове життя.

Журнал „Веселка" роз'яснив і звеселив обрії української дитячої літератури, залиті потопом московсько-большевицької пропаґанди, яка вживає цю літературу, як знаряддя денаціоналізації й комуністичного виховання молодого покоління.

„Веселка" яснітиме так довго, доки блистітиме сонце українського національного життя у вільному світі й доки його промені заломлюватимуться в призмах калейдоскопу творчости талантів вільних українських дитячих письменників, мистців і виховників і, переліті в юних читачів, відіб'ються в їх душах співзвучним вахлярем позитивних національних і вселюдських ідеалів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДОБРА ПРИСЛУГА

Дуже похвальним явищем є, що „Свобода" дала куток в своєму щоденнику п. н.: „Голос читачів". При тому треба додати, що цей „куток" дасть більше користи, як довгі, а часом дуже нудні статті, які розписуються на різні теми. Однак, як боротися з ігнорантами і фальшивниками української справи, ця тема не є на денному порядку наших українських установ, УККА, УНР, політичних і суспільних діячів, як рівнож наших журналістів.

„Свобода" з дня 10 жовтня ц.р. принесла дуже цікаві ревеляції. Коли б таких пань, як Ольга Гнатейко враз з її товаришками і її знайомими, як рівнож поради д-ра В. Базюка, було більше, тоді американська преса, радіо і телебачення не ігнорували б українців і Україну, і не лише американська преса, радіо, телебачення, енциклопедії і виховна література, але і Державний Департамент не уважали б її за інтеґральну частину Росії.

Сьогодні преса, радіо і телебачення це найкраща трибуна, яку використовують всі народи для своїх цілей. Чужа преса і телебачення є задорогі для нас. Однак ми можемо використати українські радіоавдиції в Америці і Канаді та подавати короткі інформації про історію України, а передовсім про Київську Добу, щоб переконати англосаксонський світ, що Україна це окрема нація.

Українська радіоавдиція Т-ва Мирян за Патріярхат у Філядельфії вже розпочала цю акцію. Було би добре, щоби всі наші радіоавдиції пішли її слідом. Листи-протести і радіоавдиції зроблять дуже велику прислугу українській справі.

Іван Струк
Філядельфія, Па.

НЕ ТУДИ ДОРОГА

Великими зусиллями українці здобули розголос та прихильність світової опінії у справі Валентина Мороза. З'явилась небезпека що деякі наші ентузіясти пішли туди, де не треба, й можуть попсувати те, що було зроблено.

Українці демократичних поглядів повинні рішуче виступити проти вмішання кривавої чілійської хунти. У Чілі в'язниці повні політичних в'язнів. Від чілійської хунти відвернувсь увесь світ, бо взявши владу — не дали народові ніякої свободи. За скасування демократії, за цензуру преси, за розстріли та за тортури в'язнів Чіле цілком втратила вплив на світову опінію. Через це, недавно ЗСА перестали постачати для Чіле мілітарну допомогу. Тепер чілійська хунта хоче заховатись за плечима Валентина Мороза та інших найбільш гуманних та демократичних людей в світі — наших політичних в'язнів у СССР. Для нашої святої справи таких союзників як генерал Піночет не потрібно.

Ігор Кошман
Васкінг Ридж, Н.Дж.

БІЛЬШЕ МІСЦЯ ФАХОВИМ СИЛАМ

У „Свободі" з 4-го вересня ц. р., Василь Сосяк порушив дуже актуальну справу допомоги у вихованні для молодих матерів. Також п. Сосяк дає практичну розв'язку, яку все наше громадянство повинно піддержати, щоб мати в терені хоч 10 платних, професійних працівників.

Хочеться вірити, що ця справа скоро стане дійсністю.

Та поки це зреалізується, я звертаюся до „Свободи" з пропозицією: частіше і більше приділяти місця на сторінках „Свободи" для фахових сил Союзу Українок у так дуже потрібній допомозі для молодих матерів, у вихованні їхніх дітей в українському дусі.

Хоч Союз Українок має свій журнал, але видає його тільки раз у місяць і тираж його багато менший, як „Свободи". Я дістаю „Наше Життя", але контакт з пані Оленою Климишин нав'язала не через „Наше Життя", а через „Свободу", в якій були поміщені її цінні статті у справі дошкілля. У висліді цього контакту зорганізовано світличку в нашій парафії.

Іванна Назаревич
Виллимантик, Конн.

НЕ ВО ГНІВ РЕДАКТОРАМ...

У „Свободі" з 28 вересня ц.р. у редакційній статті під заголовком: „Qui pro quo" знайшов я наступне: „До того часу у міжнародних відносинах завжди зобов'язувала засада „Кві про кво" (одне замість другого).

На мою думку, автор помилився, бо такої правної засади нема і ніколи не було. Натомість є правнича засада, якщо її треба було застосувати: „Do ut des" „facio ut facias". Даю, щоб ти дав" „чиню, щоб ти чинив". „Qui pro quo" має значення більш гумористичне. Так, між іншим, називався колись у Львові Кабарет.

Пробачте мені за заввагу, але моє знання латини і правничих засад не позволяє мені мовчати.

о. Йосип Чайковський
Голлівуд, Каліфорнія

НЕ ВИСТАЧИТЬ ПИСАТИ, ТРЕБА ТАКОЖ ЗНАТИ

У „Свободі" з 3-го жовтня ц. р. на сторінці третій появилася друком свого роду Подяка у зв'язку з гостинним виступом торонтського мистецького ансамблю „Калина" в Лос Анджелесі. Автором згаданої Подяки був підписаний голова Управи УКО в Лос Анджелесі.

Автор на вершку своєї Подяки пише: „І ось пригадуються слова великого поета Івана Франка: „Праця єдина з недолі нас вирве, нумо ж до праці брати!"

Іван Франко ніколи цього не писав. Написав це у своїй поезії „До праці" Борис Грінченко, український письменник, поет і драматург.

Дмитро Надрага
Трентон, Н. Дж.

Всеволод Кармазин-Каковський

КНИГА ПРО УКРАЇНСЬКУ ІКОНУ

(2)

Стали появлятися власні мистецькі сили, серед яких, наприкінці XI і XII віку, особливо прославився чернець Києво-Печерського манастиря Алімпій. Цей найвидатніший мистець доби оздобив своїми мозаїками величавий собор Успіння Києво-Печерської лаври. Можливо, що відкрита 1919 року ікона „Велика Панагія" є твором Алімпія.

На жаль, тогочасні ікони на Україні майже не збереглися. Те, що уціліло від пожежі, стало предметом грабунку. Так, князь Андрій Боголюбський 1155 року вивіз силою з церкви у Вишгороді біля Києва ікону Богоматері і перевіз її до Владиміра над Клязмою.

Цікаво, що самі російські мистецтвознавці, каже автор, визнали за справедливе повернути київській школі малярства цілу низку ікон, що знаходяться в російських музеях. Між ними є „Велика Панагія", „Дмитро Солунський", „Устюжське Благовіщення" та „Св. Миколай".

Зокрема, автор дає високу оцінку „Вишгородської Богоматері", виконану греком, який, проте, мабуть відбив естетичні смаки київського замовника. Ікона, що тепер є у Москві, є може найславнішим у світовому малярстві зображенням Богоматері; цей образ виражає ніжне, любовне, а разом з тим тривожне відношення двох облич — Матері і Дитини. Психологічну глибину цього твору виявлено з нечуваною для тих часів силою.

В творі „Велика Панагія" автор вбачає багато рис монументального мистецтва, властивих для київської школи. Можливо, що цю ікону, як і мозаїки Михайлівського Золотоверхого собору, виконав Алімпій. В цих творах, поруч з клясичними пропорціями, є інший прояв мистецької дозрілости — надання рухам постатей ритмічного звучання, внесення в ту ритмічну схематизацію одухотвореної гармонізації рис обличчів. З цим погоджено й гармонійне зіставлення насичених кольорів.

До цієї групи ікон княжої доби належать ще ікони „Печерська Богоматір", „Успіння Богоматері" та „Ігорівська Богоматір", своїм типом близька до Вишгородської Богоматері. Ще давніші за ці ікони, мініятюри в „Остромировій Євангелії", „Збірнику Святослава" та „Трірській Псалтирі".

У четвертому розділі — „Галицька ікона" — за висновком автора, вона займає осередкове місце в усій українській іконографії. Маючи свої власні характерні риси, вона відзначається як окрема і блискуча школа на загальному тлі візантійського мистецтва. Цілком правдиво каже автор про те, що галицька ікона розвивала далі загальний дух і стиль київської школи малярства з нахилом до монументалізму.

Високий мистецький рівень галицького майстерства спричинився до того, що польські й литовські королі XIУ-XУ віків викликали галицьких мистців оздобляти їхні церкви і замки. Це бачимо в стінописах Вислиці, Сандомира, Любліна і Кракова. Найраніші збережені галицькі ікони вказують на їх зв'язок з монументальним стилем фрески. До кінця XУ ст. у Польщі схрещувалися два релігійні і мистецькі світогляди: романо-готицький і слов'яно-візантійський, і носіями цього останнього були малярі-русини.

Галицький іконопис охоплював, крім самої Галичини, ще Лемківщину і Закарпаття з Пряшівщиною. Осередком його, до створення інших єпископських престолів, був Перемишль. У XУ-XУІ ст. зростають міста, виникають братства, дерев'яна церковна архітектура бере перевагу над кам'яною і досягає такого високого рівня, що стає одним з найкращих українських внесків у світове мистецтво.

Проте дерев'яна архітектура не давала змоги розвивати далі мозаїку і фреску. Церков з тих часів з розмальованими стінами мало. Всю увагу перенесено на кількаповерхові іконостаси із вставними іконами, розміщеними за певною канонічною схемою і сповненими багатим релігійним змістом.

У п'ятому розділі — „Галицькі малярські школи" — автор зупиняється на двох основних школах: перемиській і львівській. Кожна з них мала свої розгалуження і менші школи. Автор описує музеї, в яких тільки за нашого століття почали утворюватися колекції ікон, зупиняється на головних засновниках і діячах тих музеїв — у Львові, Перемишлі, Сяноку та інших містах.

Автор влучно і цікаво характеризує нещодавно відкриту ікону Богоматері з Луцька (XIII-XIУ ст.), як близьку до галицької школи, в архаїчно строгих формах, з обличчям Богородиці, позначеним великими очима, тонким носом та маленькими устами, — повним „вникливого виразу". Також цікаві міркування автора над тим, що Ченстохівську ікону Богоматері треба вважати за ренесансову копію старої ікони, яка колись була в посіданні українських князів.

Автор справедливо зауважує, що, тримаючись візантійських схем, галицькі майстри іконографії вносили в неї свої власні елементи. Місцевий народний дух відбився в типі Богоматері-Одигітрії (Провідниці) вже в XУ ст. Тут Богоматір прийняла риси обличчя гарної української жінки, а одяг малого Ісуса оздоблено вишивкою. Правдиве й спостереження автора, що в галицькій іконі форми обведені виразною лінією-контуром, і ця перевага графічного елементу в іконографії становить типову рису українського малярства тих часів.

(Продовження буде)

Мої враження з УВУ

В липні цього року я вирішила відвідати Німеччину, звідкіля виїхала до ЗСА двадцять років тому. І тут трапилась відповідна нагода, бо в цей час Американська Асоціяція Професорів Германістики відбувала свою Конвенцію в Бад Годесберг над Рейном біля столиці Німецької Федеративної Республіки — Бонну. Ця Конвенція відбулася надзвичайно успішно й могла задовольнити навіть найбільше вибагливого учасника. Вона відбувалася у чудовій залі, оточеній парком з довограями й килимом квітів. На Конвенції прочитано цікаві доповіді, велися живі дискусії. Вечорами відбувалися зустрічі й прийняття, на яких гостями були представники німецької держави й науки, а навіть бундесканцлер Шмідт. Зокрема приємною була прогулянка кораблем по ріці Рейн. Учасники цієї конвенції виявили свій подив і захоплення чудовими красвидами, жартували, співали німецькі пісні і очевидно почувалися якнайкраще в знайомому їм оточенні.

Одначе я, не зважаючи на те, що мені німецька культура не чужа, бо викладаю її в американських наукових установах, не могла поділяти захоплення співучасників цієї Конвенції, бо душа моя прагнула свого, українського оточення. Після десятиденного перебування в Бад Годеберг наша група мала в пляні від'їхати до столиці Австрії — Відня, де мала деякий час присвятити ознайомленню з австрійською культурою. Відень місто моїх студій, місто в якому я прожила найкращі роки життя, познайомилася з багатьма українськими діячами культури й мистецтва... Але чи ще хтось там залишився, чи побачу когось з них?... Туга за рідним оточенням, за рідним Львовом, місцем мого народження й дитинства, скоро викристалізувалася в рішення відвідати Український Вільний Університет в Мюнхені, що про нього я так багато чувала в Америці. І замість Відня — я опинилась у Мюнхені а Українському Вільному Університеті.

Мюнхен змінився до невпізнання — від повоєнних руїн не залишилося й сліду. Місто кипить повним життям, пишається своєю красою й багатством і як звичайно чистотою й порядком, притаманними німецьким містам. Проте моя головна ціль була не оглядини міста, але Український Вільний Університет.

Університет цього року придбав нове чудове приміщення, яке знаходиться під числом 15 Пінценауерштрасе. Дім цей знаходиться недалеко Ізару, оточений деревами. Кращого місця справді важко підшукати. В новім будинку університету ще було видно сліди недавнього вселення, але лекції почалися з початком липня, як заплановано. В університетській канцелярії зустрінув мене щирим привітом і незабутньою українською усмішкою д-р Григорій Васькович, секретар Філософічного факультету УВУ. Без довгих формальностей д-р Васькович завів мене до викладової залі й представив іншим студентам. І ось я поміж рідними людьми, які приїхали сюди з різних кінців світу, щоб довершити свої студії, чи осягнути потрібні знання з українознавства, бо ж Український Вільний Університет сьогодні є единою в світі справді вільною і незалежною українською наукового установою, якої єдиним законом є дати найповнішу й найбільш об'єктивну науку своїм слухачам.

Виклади відбувалися, щоправда, в досить напруженій атмосфері, бо так як студенти були з різних країн українського поселення, так само й професори приїхали з різних країн, щоб дати свої виклади під час літніх вакацій і повернутися вчасно до свого постійного місця прожитку й праці. Тому щодня було найменше по вісім викладових годин, а часом і більше, а навчальний тиждень включав також суботу. Протягом цьогорічного семестру Український Вільний Університет предклав своїм слухачам 750 викладових годин з найрізноманітніших ділянок українознавства. Ці лекції були розкладені на два факультети (філософічний і правничий) та на Курси Українознавства для молоді. За браком місця неможливо перелічити всіх професорів, які викладали цього року. Можна тільки сказати, що це був квіт української науки, яким може гордитися кожний европейський чи американський університет. Багато з них працює постійно на різних европейських і американських університетах, і лише в час своїх літніх вакацій без винагороди, виключно з українського патріотичного обов'язку, за свої власні кошти відбувають свої подорожі до цього центру української науки, щоб передати свої знання українським студентам, а через них — українському суспільству у вільному світі. Наприклад д-р Оксана Борушенко прибула аж з Бразилії, д-р Микола Степаненко з Чикаго, д-р Василь Лев і д-р Степан Чорній з Ню Йорку, д-р Гурський з Сиракюз. Головне ядро українських науковців знаходиться таки в Европі, а саме в Сарселі, Франція чи таки в самій Німеччині. До цієї групи належать такі відомі наші науковці, як: ректор УВУ — д-р В. Янів, декан Філософічного факультету — д-р О. Кульчицький, голова НТШ і редактор Енциклопедії Українознавства д-р В. Кубійович, відомий европейський славіст — д-р Горбач. З французького наукового світу викладачами цьогорічного семестру були д-р Райс й д-р Богдан Феденко. Д-р Панас Феденко цього літа викладав „Головні проблеми історичного процесу України".

Крім щоденних викладів відбувалися також різні публічні виклади, до яких належав вечір офіційного відкриття нового будинку УВУ, літературний вечір, на якому головну доповідь про роман О. Гончара „Собор" сказав проф. М. Степаненко та два філософічно-літературні виклади під проводом декана філософічного факультету д-ра О. Кульчицького.

В програму студій також входило знайомство студентів з Мюнхеном і його установами — університетом, Міською Управою, українськими установами й церквами, редакціями українських часописів і журналів та з радіо „Свобода". Під час екскурсій по цих місцях студенти діставали багато надвичайно важливих інформацій про сучасне життя Німеччини та про діяльність різних українських установ у Мюнхені.

До розвагової частини в УВУ належить, в першу чергу, перерви між лекціями, коли студенти з різних країн знайомилися, обмінювалися враженнями й спостереженнями, дискутували на різні академічні й біжучі теми (часом були й гарячі дискусії, як наприклад в час резиґнації през. Ніксона). В суботу 27-го липня увесь професорський і студентський персонал УВУ відбув подорож автобусами в Альпи: оглянули чудові красвиди гір, старовинні німецькі замки й манастирі, а зокрема місцевість і театер Оберамерґау, де кожних десять років відбуваються представлення Страждань Христових. Ця подорож в багатьох студентів залишила незабутнє враження.

Ще одне варто підкреслити: спільність думок й інтересів українського студентства в УВУ. Не зважаючи на те, що вони живуть в різних країнах, належать до різних суспільних чи релігійних організацій — їм усім питомі дві важливі характеристичні черти: однодушність у відношенні до головних проблем українського життя й високий рівень освіти. Так цього року на філософічному факультеті були два українські православні священики з Канади, був лікар з Австралії, кількох інженерів, а решта професори університетів, чи викладачі Вищих Шкіл в Америці й Канаді. Всіх їх єднало бажання поглибити свої знання з українознавства, використати рідкісну нагоду, яку можна назвати спеціяльним привілеєм, здобути ці знання в своїй рідній науковій установі та понести їх в місця свого проживання і праці.

Для мене це було незабутнє літо і я дякую Всевишньому, що Він просвітив мене ідеєю поїхати в Мюнхен замість до Відня. Вибирати спершу було дуже тяжко, але Бог завжди знає, що для нас найбільш корисне й потрібне. На закінчення своїх нотаток я бажала б від щирого серця подякувати всім професорам УВУ за чудові виклади, колеґам - студентам за допомогу й зразкову співпрацю, а керівникам УВУ з ректором д-ром В. Яневим на чолі, найкращого здоров'я й дальших успіхів в такому благородному ділі, яке вони провадять для добра українського народу.

Галина Круль

ЛІТО В УКРАЇНСЬКОМУ ГАРВАРДІ

Під час кожного академічного року Гарвардський Центр Українських Студій (починаючи з моментом його встановлення — 1968) це — дуже активна інституція. Відбуваються тут лекції, семінарі, конференції, наради, наукові дискусії; ведеться редакторська праця, пов'язана з підготовою різних видань; докторанти готують дисертації; бібліотекарі дбають про упорядкування постійно збагачуваної україніки; співпраця і зустрічі студентів з професорами; все те — щоденне явище в українському Гарварді.

Але й в часі вакацій активність не вигасає, не тратить натуги щоденна праця. В будинку Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету появляються нові обличчя.

Студенти Літньої Школи Українознавства.

І цього, 1974 р. вже вчетверте влаштовано в рямках Літньої Школи Гарварду доброякісну студійну українознавчу програму, яка зацікавила 36 талановитих студентів, із різними щоправда заінтересуваннями та вишколом. Це одначе ніяк не перешкодило їм дружньо зжитись, інтенсивно вчитись та створити прекрасну групу жвавих інтеліґентних молодих людей із спільним в тому часі завданням — студіювати українознавство.

Між студентами було сімох священиків-монахів, один брат-монах, всі вони із Чину Редемптористів, студент інженерії, молодий український поет і автор кількох праць, дівчина, що закінчила середню школу і вступила на перший рік студій в університеті, мати двоїх дітей, яка студіює в місцевому університеті, щоб здобути академічний ступінь, студент медицини, кількох студентів в різних ділянках гуманістики, молодий ірляндець, який залюбився в українці.

Як бачимо прямування тих студентів різні, але свою участь в Літній Школі мотивували вони причинами, які збігались в одно русло: вивчити і краще зрозуміти традицію, культуру, минуле і теперішнє українського народу. Студент, о. Богдан, заступаючи думку всіх своїх побратимів душпастирів, сказав: „Щоб вивчити докладно українську мову, літературу та історію могти краще служити рідній Церкві і українському народові".

Чотирьох студентів були неукраїнського роду. Їх зацікавили українські студії тому, бо ділянки їхніх наукових дослідів збігаються з українською проблематикою, а дехто з них був крім того в дружніх взаємовідносинах з українцями в їхніх місцевостях.

Студенти цьогорічної літньої школи прибули з восьми стейтів в Америці та з трьох провінцій в Канаді.

Академічна програма.

Студійні програми, як і в попередніх роках, охоплювали три ділянки: мову, літературу та історію.

Курси української мови — один для початкуючих і один для заавансованих проводив д-р Михайло Лесів, професор-гість у Гарварді. Початкуючих було одинадцять студентів, заавансованих — шіснадцять.

Курс української літератури IX століття викладала проф. Ася Гумецька з Мічиґенського університету; вона теж постійний співробітник Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету. На її викладах було завжди понад 20 студентів. Курс новітньої історії України, як також семінар, який займався розглядом політики поневолення нашого народу в теперішньому УССР провадив д-р Субтельний, інструктор історії в Гарвардському університеті. Курсу історії слухало 26 студентів, в семінарі брало участь 9 студентів.

Всі три викладачі, крім того, були завжди до диспозиції студентів для подачі окремих пояснень, консультацій, а то й для неформальних, проте цікавих і щирих розмов за чаєм чи кавою.

Лекції чотирьох курсів відбувались кожного дня, а семінар відбував свої засідання двічі в тиждень.

Навчання переводилось в конференційній залі Інституту, або в Робінсон Гол, в околиці головного кампусу Гарварду. Записані студенти в більшості брали два курси для кредитів, а багато з них ще користали з третього курсу, як вільні слухачі, бо це було без жадної додаткової оплати.

В доповненні до поданих в каталозі курсів, відбулось ще чотири засідання спеціяльного семінара, на якому викладав проф. О. Пріцак. Той семінар займався питаннями з історії Церкви.

Спеціяльні виклади включено також у семінар д-ра Субтельного, Одним з доповідачів був Наум Мандель (Хуржавин), поет і найнові ший еміґрант з СССР, який говорив про сучасний політичний і культурний клімат у Києві. Його доповідь була дуже цікава ще й з тієї причини, бо Наум Мандель був у близьких і дружніх взаємовідносинах з багатьма письменниками і поетами України, між ними—І. Дзюба, Ліна Костенко, Д. Павличко, В. Коротич і інші.

Докторський кандидат в історії в Гарварді, Лайла Еверет доповідала, про жидівське питання в Україні в роках 1917-20, наголошуючи спеціяльно факт визнання автономії для жидівського населення України в часі її самостійної державности. В рямках того ж семінаря викладали також докторанти Ф. Сисен і Л. Гайда.

Бібліотека УНІГУ, якою завідує архіваріюс Е. Касинець була до диспозиції студентів сім днів в кожному тижні, а літня школа триває повних сім тижнів в місяцях липні і серпні. В залях бібліотеки студенти працювали до пізніх годин кожного вечора, маючи під рукою всі потрібні матеріяли. Студенти мови могли користатись мовною лябораторією, прислухуватись до діялогів записаних на магнітній стрічці.

Інші зайняття і розваги

Крім щоденних студійних зайнять відбулась також ціла низка різнородних імпрез і цікавих подій, які ініціювали дирекція УНІГУ або самі студенти.

Привітальне прийняття відбулось 3-го липня для всіх студентів та викладачів, влаштоване адміністрацією українського центру в Гарварді. Проф. О. Пріцак у привітальному слові також ширше розповів про розвиток українських студій в Гарвардському університеті.

В додатку до виставки у Вайднер бібліотеці: „Творчість українців у таборах біженців (ДП) в роках 1945-50", яка була влаштована в травні ц. р., яку повторено у часі тривання Літньої Школи, студенти мали також змогу відвідати підземелля бібліотеки Гутона і оглянути там цінні і рідкісні українські книжки, манускрипти, перші видання та документи.

Три вечори присвячено оглядинам фільмів Олександра Довженка. Марко Царинник, молодий поет і добрий знавець творчости Олександра Довженка подавав перед кожним висвітлюванням вичерпні замітки відносно теми фільмів, їхньої продукції, як також критичну оцінку.

На іншому, назвати б його, авторському вечорі Марко Царинник і Миртала Кардиналовська-Бентов читали свої поезії. Один окремий вечір Миртала присвятила показові прозірок, які ілюстрували її розповідь на тему: „Радість і клопоти скульптури".

Дирекція Інституту постаралась, що кінотеатр в Кембріджі висвітлював від 31 липня до 6-го серпня фільм „Тіні забутих предків". Проф. Ася Гумецька як вступ до оглядин того фільму доповідача про творчість Михайла Коцюбинського, а на іншому вечорі розглядала у критичному порівнянні новелю Коцюбинського і сфільмовану версію тієї ж новелі. Велике зацікавлення серед студентів викликали також реферат проф. Асі Гумецької на тему: „Духовість Тараса Шевченка".

Юліянна Білецька відома діячка СУА в Огайо розповідала студентам про українське народне мистецтво, демонтруючи писання писанок, вишивання, показуючи кращі зразки ноші.

Архітект д-р Радослав Жук провів лекцію, висвітлюючи прозірки на тему: „Архітектура — вияв культури". По доповіді було багато питань і дуже жвава дискусія. Імпреза закінчилась скромним прийняттям — вино і сир, а дружні і цікаві розмови тривали до пізнього вечора.

Студенти брали також лекції українських народних танків під керівництвом студента Маркіяна Комічака, відомого й дуже талановитого танцюриста і бандуриста. Відбувались завзяті гри відбиванки, а ентузіяст того спорту і змагун проф. Ігор Шевченко з радістю зафундував створеним дружинам нового м'яча.

В суботу чи в неділю, по Богослуженнях, в часі гарячого літа в Кембриджі, студенти робили прогулянки на морське побережжя чи на котресь із мальовничих озер Массачусеттс. Одного недільного пополудня студенти — отці Редемптористи запросили всіх студентів українських курсів на „барбекю" — пікнік, в гайку, на посілості української католицької церкви в Бостоні.

В обороні Валентина Мороза

Спонзоровану Комітетом проти переслідувань в СССР, демонстрацію, яка відбулась 16-го липня в центрі Бостону, в обороні українського історика Валентина Мороза переведено у значній мірі силами і заходами наших студентів Літньої Школи. Вони роздавали летючки, збирали підписи під петиціями, носили транспаренти. Перебіг демонстрації передано на телевізіях, в програмі вістей.

Найбіль зворушливою подією була св. Літургія, яку відправило шістьох священиків в намірені Валентина Мороза, в найбільшій залі Інституту. Понад 50 студентів, як також професори, співробітники і приятелі УНІГУ враз із своїми друзями студентами — священиками просили Бога, щоб дав силу людині, яка стала символом боротьби за волю — Валентинові Морозові видержати знущання і наругу жорстокого і злочинного КҐБ. Проф. Пріцак у своєму слові вказав на героїчний змаг Мороза і інших українських діячів культури, яких переслідує поневолювач України.

Незабутні хвилини.

Вже в перших днях навчання Літньої Школи було ясно, що цьогорічна група студентів надзвичайно цікава, активна і талановита. В серпні, на прощання студенти влаштували мистецький вечір — попис талантів. Сольоспіви, народні танки, гра на бандурі, рецитації, скечі виповнили програму імпрези. Чистий дохід з імпрези призначили студентам, передаючи грошові надходження до ФКУ, на встановлення стипендійного фонду для майбутніх студентів літніх українознавчих програм в Гарварді.

Багато гарвардців, як і ті, що брали участь в цьогорічній студійній програмі довго пам'ятатимуть літо 1974 р. і збережуть його як приємний та зворушливий спомин спільно пережитих хвилин, повних радісної натуги, праці й розваги та збагаченого знання про Україну і її невмирущий нарід.

Б. Т.

Частина студентів Літньої Школи Українознавства у Гарварді (1974 р.), при вході до Інституту.

Душпастирі — учасники Літньої Школи Українознавства у Гарварді після відправи св. Літургії на інтенцію українського народу з нагоди маніфестації на оборону Валентина Мороза.

УКРАЇНЕЦЬ РОКУ

У п'ятницю 16-го серпня ц. р. в залі „Аква Белла", Чикаґо, Ілл., відбувся святочний бенкет в пошану Українця Року, що ним цього року обрано директора Омеляна Плешкевича. Під час бенкету, на якому було коло 300 гостей, представники Комітету, який підготовляв урочистості, зв'язані з тим відзначенням, вручили директорові Омелянові Плешкевичеві Пропам'ятну Грамоту. Парох церкви св. Иосифа, о. Иосиф Шарий, відчитав з грамоти такі слова: „З признанням за його великий вклад у розвиток українського кооперативного руху та за постійні зусилля поглиблювати релігійне та громадське життя нашої української спільноти".

Омелян Плешкевич, приймаючи цю почесть, як директор Української Федерально-Кредитової Спілки „Самопоміч" у Чикаґо та директор централі Кредитових Спілок „Самопоміч" у ЗСА і Канаді сказав: „Почесть, якою ви мене сьогодні наділили, є справді відзначенням для кожного українця, у великій чи малій громаді, який працює в українській громаді в користь українців. Нема ніякого способу, щоб змірити вартість зусиль і здобутків тих незамітних українських працівників; одначе це признання, яке ви сьогодні висловлюєте мені, підкреслює ваґу їхньої діяльности, яка є поза всякими вимірами, бо воно каже: „Ми вдячні за все, що ви зробили!"

Участь у цьому святковому бенкеті взяла дружина директора О. Плешкевича — Емілія, їхні два сини Богдан з Чикаґо і Олександер з Боффало, Н. И. та багато членів родини й приятелів. Крім того на бенкеті було коло 40 представників українських релігійних та громадських організацій та установ.

Неперевершений майстер церемонії інж. Дмитро Григорчук представив був також двох приятелів Омеляна Плешкевича, високопоставлених представників сітки Кредитових Спілок у ЗСА, а саме Ричарда Л. Енсвейлера, керівного директора Ліги Іллинойських Кредитових Спілок, який висловив слова признання для так ефективної діяльности Федерально-Кредитової Спілки „Самопоміч" у Чикаґо, і Джіна Артименка, українця з походження, який займає пост керівника Юнії „Юнайтед Ейрлайнз", найбільшої цього роду інституції в ЗСА. Він теж виступив із сердечним привітом.

Головну доповідь виголосив мґр Євген Дачишин, відомий на терені Чикаґо церковний та суспільний, громадський діяч. Він представив сильветку життьового шляху й діяльности Омеляна Плешкевича, обґрунтувавши його заслуги для цього виїмкового вирізнення.

Другу доповідь виголосив Рудольф Пришляк, голова Ради Директорів парохії св. Иосифа, він м. ін. сказав: „Ми шукали за людиною, що була б чесним і скромним християнином, чесним і працьовитим українцем. Наш комітет знайшов усі ці прикмети в особі директора Омеляна Плешкевича, правдивого джентелмена з давньої відомої української священичої родини". А закінчуючи п. Пришляк заявив: „Ви старалися здобути в житті все найкраще і найшляхетніше не тільки для себе, але й для цілого українського народу, в дусі ідеалів, що про них згадував наш Верховний Архиєпископ і Кардинал Кир Йосиф Сліпий".

Чудове виконання трьох українських пісень було немов гарною китицею квітів від відомого оперного співака — баритона д-ра Івана Рудавського, який при акомпаньяменті Оксани Оришкевич відспівав улюблені пісні директорам О. Плешкевича, а саме „Жита", „Повій вітре з України" та „Синя чічка".

Парох церкви св. Иосифа, о. Иосиф Шарий, у короткому привітальному слові вияснив, чому в його парафії є звичай номінувати з нагоди Українських Днів під час Річного Фестивалю Українця Року. Він сказав: „Коли застановимося і запитаємося себе, чи треба давати признання заслуженим одиницям, відповідь приходить з душі і серця, що їм належиться, бо вони вчинили добро на славу Божу, на добро Церкви, на хосен українського народу. Християнська засада каже, що за добро треба нагороджувати, а за зле карати. В минулому ми більше критикували провідних людей, замість дати їм признання за позитивну працю. Ми в нашій парафії св. Иосифа постановили кожного року вибирати й проголошувати Українця Року, щоб тим скромним способом дати нашому суспільству у Вільному Світі, а може навіть поза залізною занавісою, що українці знають, як відзначити своїх заслужених людей".

Між визначними гістьми, які промовляли в пошану директора Плешкевича був Роман Мицик, президент Федерально-Кредитової Каси „Самопоміч", його довголітній приятель та співпрацівник, Микола Олек від УНСоюзу та Юліян Позняк, диригент хору церкви св. Иосифа і голова Комітету Українських Днів парафіяльного фестивалю.

Майстер церемонії інж. Дмитро Григорчук поґратулював голові Карнавалового комітету Теодорові Штимові та Володимирові Бардиґулі, який займався бенкетом в честь Українця Року, за їхню прикладну організаційну підготову цієї імпрези. Він подякував теж Е. Шелемієві зі св. Иосифа, що прибув зі своєю орхестрою, яка приграввала під час цього елеґантного бенкету.

У неділю 25-го серпня під час обіду в залі церкви св. Иосифа з нагоди Українського Дня, присутні знову вшанували Омеляна Плешкевича та передали йому з цієї нагоди грамоту й портрет.

На закінчення голова Комітету Українських Днів карнавалу Юліян Позняк був речником настрою присутніх, кажучи: „Як добре і радісно бути українцем!"

Н. Н.

Популярність президента Форда зменшилася

Принстон Н. Дж. — Опитування, переведене Інститутом Ґаллупа 27-30 вересня, виявило, що помилування Ричарда Ніксона президентом Джералдом Фордом дуже неґативно відбилося на його популярности. Тільки 50 відсотків із запитаних заявили, що Джералд Форд задовільно виконує обов'язки Президента, 28 відсотків сказали, що він не вив'язується із своїх завдань, а 22 відсотки не висловили жадної опінії.

Вислід попереднього опитування Ґаллупа з серпня, тобто ще перед помилуванням Ричарда Ніксона, виявили, що 71 відсоток опитаних схвалювали діяльність Джеральда Форда на пості президента, — 3 відсотки думали, що він не виконує задовільно своїх обов'язків, а 26 відсотків не мали жадної опінії в цій справі. Інститут Галлупа заявив, що 21 — відсоткове зменшення в популярности президента Форда спричинене майже виключно помилуванням його попередника. Опитування, переведено Агенцією Гарріса після помилування Р. Ніксона, виявило, що 49 відсотків опитуваних вважають, що президент Форд незадовільно виконує свої обов'язки.

КОНЦЕРТ МИСТЕЦЬКИХ АНСАМБЛІВ

Клівленд. — Парафія Покрови Пресвятої Богородиці Української Помісної Католицької Церкви в Клівленд, Огайо, повідомляє, що в суботу 19-го жовтня ц.р. з нагоди дня Помісности УК Церкви й першого храмового свята відбудеться концерт мистецьких ансамблів парафії свв. Володимира й Ольги з Чикаґо — хору „Прометей" під диригентурою Р. Андрушка, театральної студії молоді (керівники Л. Л. Цепинські), вокального тріо „Незабудьки" (керівник Марія Плешкевич), танцювального ансамблю молоді під кер. Л. Цепинського, рецитаторки Роми Турянської й тенора д-ра І. Рудавського та піяністів Надії Савин і д-р В. Кассараби. Концерт відбудеться в залі Дж. Ровдс Гайскул 5100 Бідуллп, година 7-ма вечора.

На другий день, 20-го жовтня — Храмове Свято з торжественними Богослужбами, мистецькою програмою і святочним бенкетом. Того ж дня відбудеться також посвячення парафіяльної площі.

Школа Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку

Уже 17 років існує Школа Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку. В середньому щорічно, навчається тут 150 українських дітей. Спонзором школи є Осередок СУМА, 12 років очолюваний головою Корнелем Василиком. У школі є 12 кляс, 11 учителів, директор — Школи — проф. Павлина Андрієнко-Данчук. Учителі молодших кляс: Анна Лавро, Евгенія Кузьмович, Елисавета Сидор-Чарторийська, Леся Цебрій, Петро Когут, Оля Коваль — це молоді сили, які закінчили 12 кляс з кінцевою матурою у цій школі й доповнили свої знання педагогічним курсом при Шкільній Раді УККА, що й надало їм право вчителювати й виховувати молоде покоління. Вони не тільки добрі вчителі, але й віддані суспільні діячі й учасники найголовніших молодечих мистецьких гуртків та активні виховники молоді.

Старші кляси, починаючи від 7-ої, ведені фаховими силами за предметами: проф. Степан Демчишин — географія, культура України, мгр Іван Кобаса — історія України, проф. Павлина Андрієнко-Данчук — українська мова й література в 11-12-ій клясах, учителька Богдана Сидор-Чарторийська, — історія, географія в 7,8-ій кл., учитель Корнель Василик, — українська мова в 7,8,9,10-ій кл. У новому 1974-75 навчальному році відкривається англомовна і кляса дошкілля.

Школа працює за програмою Шкільної Ради УККА, а також користується підручниками й методичними матеріялами, які Шкільна Рада рекомендує й дораджує. При школі працює Батьківський комітет, його голова — М. Гайдич.

Протягом 1973-74 навчального року школа приготовила силами учнів святочні програми й відзначила: Свято Миколая, роковини Тараса Шевченка, Свято Матері, Закінчення шкільного року. Приготуванням імпрезових програм займалися вчителі молодших кляс, за що їм належиться подяка й признання.

Шкільна молодь користується бібліотекою Осередку СУМА, що допомагає в освоюванні українознавчих предметів та виконанні шкільної програми.

Цього року відбувся 7-ий, з черги, матуральний іспит у червні: 1-го червня — письмовий, 5-го червня — усний. Іспитова комісія, затверджена Шкільною Радою УККА, складалася із: д-ра Олександра Лужницького, проф. Павлини Андрієнко-Данчук, проф. Степана Демчишина, мгра Івана Кобаси і учительки Богдани Сидор-Чарторийської.

До іспиту зголосились абітурієнти: Анна Барна, Ірина Данилів, Ліда Гошовська, Леся Гайдич, Христина Івасів, Михайло Паращак, Андрій Прятка, Петро Соловій.

З причини відсутности предсідника д-а О. Лужницького, письмовий іспит перевела директор школи проф. П. Андрієнко-Данчук. Започаткувавши його молитвою, вона привітала абітурієнтів, пояснила порядок письмового іспиту та побажала всім якнайкращих успіхів. Іспитові письмові теми, затверджені Шкільною Радою УККА, були з української літератури, української культури й історії України. Після закінчення письмового іспиту, Комісія устійнила оцінки й допустила всіх до усного іспиту, який відбувся в середу 5-го червня о год. 4-ій по полудні.

Усний іспит переводився картковою системою, при тому ж складі Іспитової комісії, після чого в результаті визначних, дуже добрих і добрих оцінках, предсідник д-р О. Лужницький склав ґратуляції і побажав якнайкращих успіхів у майбутньому та заохотив до дальших студій українознавства, а відтак у спільній молитві закінчено іспит.

У п'ятницю 7-го червня відбувся прощальний вечір присвячений випускникам — матуристам. Гостину приготовили пані з Батьківського комітету під зарядом голови М. Гайдича. Приявних приваблювала святочно прибрані столи, замаєні квітами, на яких була й перекуска з холодними напитками.

При повному зборі матуристів, їхніх батьків, учнів старших кляс, Іспитової комісії, педагогічного складу, представників українських організацій, розпочався вечір молитвою, яку провів о. Л. Лаврентій з парохії св. Юра. Проф. П. Андрієнко-Данчук відкривши програму вечора, привітала присутніх і склала ґратуляції абсольвентам, стверджуючи, що українська громада збагатилася сьогодні рядами повноцінних молодих інтелектуалістів. На основі здобутих знань, вони понесуть правду в світ про Україну, ширитимуть її серед не-українців і поповнять ряди українських амбасадорів, які конечні під сучасну пору, в добу Мороза. Програмою вечора далі провадив спонзор школи голова Осередку СУМА К. Василик, який привітавши присутніх склав ґратуляції, зазначаючи, що наші абсольвенти не тільки визначні в школі, але й в організаційній праці СУМА. Тому, можна вірити, що вони будуть ними ті, які вестимуть вперед молодше покоління. Відтак К. Василик представив гостей за головним столом і попросив зголошуватись до привітів.

Привітання й ґратуляції для абсольвентів склали: інспектор Шкільної Ради УККА д-р О. Лужницький, мгр Іван Кобаса від Педагогічного складу, проф. С. Демчишин від секретаріяту Шкільної Ради УККА, п. Квітковський від ОЧСУ, В. Фурда від Головної Управи СУМА, маестро Олесь Генза від танцювального асамблю СУМА „Верховинці", М. Гайдич від Батьківського комітету, від батьків матуристів — М. Данилів, від шкільної молоді привітали учні 11-ої кляси, обдарувавши матуристів живими квітами з побажанням найкращих успіхів у майбутньому. Промовляли учениці: Стефанія Грицков'ян і Леся Галатина. Від матуристів склали подяку для батьків, Дирекції Школи й Осередкові СУМА: Андрій Прятка, Ірина Данилів, Ліда Гошовська, вручивши квіти для деректорки школи з подякою від всіх матуристів.

Після привітів і перекуски, предсідник Іспитової комісії д-р О. Лужницький вручив абсольвентам „Свідоцтво Кінцевого Іспиту" і „Диплом", а директор школи в нагороду роздавала книжку „Білас і Данилишин" Д. Чайківського. Молитвою „Боже Великий" закінчився цей приємний, незабутній вечір, але відтак ще довго на залі провадилися радісні розмови.

Обласний організатор УНС Василь Оріховський передає нагороду за успіхи в науці матуристці Ірині Данилів.

У суботу 8-го червня веселим гомоном заповнились шкільні приміщення і о год. 9-ій ранку вирушив зорганізований похід всіх кляс від 1-ої до 12-ої, по 7-ій вулиці, в напрямі церкви св. Юра.

Отець ігумен В. Гавліч у супроводі учнівського хору відправив Службу Божу, й виголошуючи до шкільної молоді проповідь, побажав шкільній молоді, батькам і вчителям щасливих вакацій, пригадуючи учням, щоб вони не забували за рідну молитву, мову та звичаї. Багато учнів із своїми вчителями приступили до св. Причастя. щоб подякувати Богові за минулий рік і просити благословення на майбутній.

Після Служби Божої, всі повернулися до шкільних приміщень, розмістившись по-порядку за клясами у великій залі УВФ, де після молитви і вступного слова директорки Школи, розпочалась святочна програма „Закінчення шкільного року", якою провадив учитель Петро Когут. Під час програми завітав до шкільної молоді гість від УНСоюзу, обласний організатор В. Оріховський, якого привітав голова Осередку СУМА Корнель Василик, представив присутнім та попросив до слова. В. Оріховський привітав присутніх і шкільну молодь від УНСоюзу, і побажавши дальших успіхів у вихованні і плеканні молодого покоління, вручив нагороди від УНСоюзу визначним — матуристам по 25.00 дол., на які заслужили; Ірина Данилів, Ліда Гошовська, Анна Барна, Андрій Прятка, а також „Історію України" В. Дорошенка (по англійськи) й оповідання Б. Лепкого — учням, які найкраще написали письмову роботу про відвідини нашою Школою нової будівлі УНСоюзу. Книжки одержали: Ірина Данилів, Юлія Манастирська, Андрій Прятка „Історію України", оповідання Б. Лепкого одержали: Дзвінка Кобаса, Аскольд Кобаса, Мирон Приймак, Василько Лавро, Іван Леґцук, Ольга Генза, Олег Островський, М. Яблонський, Іван Виноградник.

Голова Осередку К. Василик склав щиру подяку УнСоюзові на руки В. Оріховського, а присутні відзначили отримання нагород щирими оплесками. В продовженні — святочна програма складалася з точок поодиноких кляс, яку започаткувала 1-ша. Після мистецької точки кожної кляси, виховники вручали своїм учням свідоцтва, а присутні нагороджували кожну клясу рясними оплесками.

Закінчуючи святочну програму, директор школи подякувала всім вчителям за співпрацю, голові Осередку К. Василикові за посвяту для молоді й спонзорство, голові Батьківського комітету, батькам, учням за чемність і успіхи в науці, й побажавши якнайщасливіших вакацій, закликала до ще більшої співпраці батьків із школою й вчителями.

Голова Осередку СУМА К. Василь, закриваючи програму імпрези закінчення шкільного року, подякував усім за співпрацю, закликаючи батьків висилати дітей до таборів, між українське оточення, що дуже корисне та виховне для нашої молоді.

Л. Наддніпрова

СЕРЕД УЧНІВ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ОСЕРЕДКУ СУМА В НЮ ЙОРКУ

В першому ряді серед вчителів молодших кляс сидять (зліва): проф. С. Демчишин, секретар Шк. Ради УККА, проф. Павлина Андрієнко - Данчук, директор Школи, голова Осередку СУМА Корнель Василик, обласний організатор В. Оріховський — в день імпрези закінчення шкільного року.

Спеціяльний прокуратор Яворський зрезиґнував

Вашинґтон. — Спеціяльний Вотерґейський прокуратор Леон Яворський повідомив генерального прокуратора Вілліяма Саксбі, що з огляду на те, що спеціяльна прокуратура „закінчила більшу частину своєї праці", він зрезиґнує із свого посту 25-го жовтня ц. р. Як відомо, 1-го жовтня почалася судова розправа над 5-ма колишніми співпрацівниками колишнього президента Ричарда Ніксона, яким закидається причетність до спроб затаїти Вотерґейтську аферу, а минулої п'ятниці, 11-го жовтня, остаточно вибрано лаву присяжних, яка має вирішувати винність чи невинність обвинувачених. Коментатори думають, що Яворський вже раніше рішився зрезиґнувати, але відложив своє повідомлення в цій справі до часу, коли буде підібрана ця лава присяжних. Повідомляючи генерального прокуратора Саксбі про своє рішення зрезиґнувати, Яворський зазначив, що, на його думку, президент Джералд Форд мав повне конституційне право помилувати колишнього президента Ніксона та заперечив поголоски, що спеціяльна прокуратура плянує покликати Ричарда Ніксона до судової відповідальности. Леон Яворський перебрав пост спеціяльного Вотерґейтського прокуратора минулого листопада, після того як тодішній президент Ніксон звільнив попереднього спеціяльного прокуратора Арчибалда Кокса.

Роман Рудницький гратиме три концерти протягом 24-ох годин

Славнозвісний український піяніст - віртуоз Роман Рудницький встановить своєрідний рекорд, коли на початку листопада ц.р. він гратиме три концерти-речиталі протягом двадцяти-чотирьох годин. І так у суботу 2-го листопада, о год. 2-ій по полудні, він дасть власний концерт у Лейквудській „Лейжер Віледж" (Ню Джерзі); в декілька годин пізніше, о год. 8-ій вечора, на відкриття Срібного Ювілею концертової серії „Мюзік енд Концерт Ґілд, Інк." у Томс Ривер він виступить з ґіґантичною програмою яка охоплюватиме: Хроматичну Фантазію і фуґу Баха, Сонату Бартока, Варіяції на тему Паґаніні Брамса, останню Сонату Бетховена ор. 111, чотири Прелюди Рахманінова, дві п'єси Бусоні — з нагоди 25-ліття його смерти — та групу творів Ліста. Наступного дня у неділю 3-го листопада, о год. 2-ій по пол. відбудеться його третій концерт-речиталь, (з інакшою програмою) у Лейкгерсті, Н. Дж.

Н. Н.

Літературний конкурс молодого пера ОПЛДМ

З метою стимулювати прояви молодих літературних талантів серед нашої молоді та заохотити їх включитися в процес розвитку українського мистецького слова, Управа Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) ім. Леоніда Глібова проголосила в квітні 1973 р. Конкурс Молодого Пера.

На конкурс надійшло 8 творів молодих авторів: В. Пірожинська — „Проблеми дітей і молоді в Австралії"; „Мандрівниця" — „Листи з Греції" та „На Егейському морі"; Ліна Ромашка — „Це було минулого літа"; Соловейко — „Єдність сили для праці настала"; Л. Щ. — „Знайшов себе"; Р. Ільницька — „Пісня — засіб вивчення і збереження знання мови"; А. Верига — „Бути чи не бути українській живій мові серед доростаючих поколінь нашої молоді".

По перегляді матеріялів жюрі конкурсу в складі Л. Палій, Б. Олександрова та Г. Черінь прийшло до такого висновку: надіслані на конкурс твори настільки різні тематикою, стилем, мовною вправністю, розміром і наставленням автора до свого завдання, що важко встановити якийсь певний критерій для оцінки. Відзначаючи безумовно похвальне зусилля молодих авторів написати щось рідною мовою, жюрі, одначе, не без жалю констатує, що один з надісланих на конкурс творів зо своїми мистецькими ідейними, виховними чи інших якостями не виділяється серед інших в такій мірі. щоб його відзначити першою нагородою.

Тому жюрі ухвалило не призначити першої нагороди ні одному з надісланих творів, а натомість призначити дві других та дві третіх нагород.

Дві другі нагороди, кожну в сумі 50 долярів, жюрі конкурсу ухвалило признчити „Мандрівниці" за нарис „На Егейському морі" та Ліні Ромашці за нарис „Це було минулого літа", а дві треті нагороди — Вірі Пірожинській за статтю „Проблеми дітей і молоді в Австралії" та Л. Щ. за оповідання „Знайшов себе".

Після розкриття конвертів, авторами нагороджених творів другими нагородами виявилися: Наталія Сумик, 23 р., студентка та Юлія Рібіцька, 19 р., студентка. Авторами третіх нагород виявилися: Арета Підгородецька, 17., студентка педагогічної школи та вчителька рідної школи і Леся Шевченко, 17 р., студентка. Наталія Сумик з Торонто, а три інші авторки живуть в Австралії.

На відзначення заслуговують твори А. Вериги „Бути чи не бути українській живій мові серед доростаючих поколінь нашої молоді" та Роксоляни Ільницької „Пісня — засіб вивчення і збереження знання мови". Обидвоє автори ставлять цікаві питання і дають чіткі, хоч може й не завжди правильні відпоіді. Обидвоє атори з Торонта. Ці твори подані під справжніми прізвищами авторів і тому не відповідають умовам конкурсу.

Жюрі конкурсу

„Самопоміч" і ОДУМ в Чикаґо

Від самих початків заснування Кооперативної Каси „Самопоміч", її членство і капітал постійно зростають. Створена в 1951 р. з 13 членів та 300 дол. капіталу, сьогодні Каса має понад 5,500 членів і 13 мільйонів долярів капіталу. „Самопоміч" — це громадська установа, яка служить своєму членству. Члени вибирають дирекцію, а працівники також приймаються з-поміж членства. „Самопоміч" є дійсно соборна українська громадська установа, яка між своїми членами, директорами і працівниками зараховує сумівців, пластунів, одумівців, католиків, православних, протестантів, партійних, безпартійних, міжпартійних і різнокалендарників.

У дверях Каси „Самопоміг" в Чикаґо Валя Сідельник і Олена Гузар

Між працівниками Каси тепер є дві одумівки, Валя Сідельник і Олена Гузар. Валя почала працю в Касі вечорами, ще коли була студенткою університету, а після закінчення студій увійшла в ряди цілоденних працівників. Сьогодні вона є асистентом менаджера Адміністрації. Олена також студіювала, а у вільний час працювала у Касі. Недавно вона перейшла до постійних працівників.

Між давнішими працівниками з одумівців також були Галина Грушецька, Людмила Білоус, Люба Литус та Людмила Юрків. У Раді Директорів Каси „Самопоміч" тепер є одумівці: Володимир Косогор — голова філії ОДУМ-у в Чикаґо, Олексій Пошиваник — вже п'ятий рік, та Василь Деркач, перший рік, — член ансамблю бандуристів ОДУМ-у. У складі Дирекції, попередніми роками також були Олексій Коновал, Василь Коновал, а в Організаційній комісії — Іван Іващенко. У згаданих, майже всіх одумівців є університетська освіта, вони активні члени ОДУМ-у та української громади. Між ними є виховники ОДУМ-у, учителі українських шкіл та громадські діячі. В Дорадчому Комітеті Молоді, недавно створеному при Касі, є також два члени ОДУМ-у, Тарас Кохно і Володимир Коновал. „Самопоміч" не чужа чи приватна установа, тому й лишні прибутки Каси не йдуть чужим в руки, а залишаються в українській громаді, з чого Каса може фінансово допомагати українським молодечим організаціям, церквам та громадським установам. Цього року Кредитівка щедро пожертвувала на коляду, дала 100 дол. на таборові потреби філії ОДУМ-у Чикаґо, а для Централі ОДУМ-у 159.18 дол. на підготову зустрічі ОДУМ-у.

Дійсно можна погодитися з кличем, що „Самопоміч" не існує для прибутків, а для обслуг" — для свого членства й на користь цілої української спільноти. Так же виявляється співпраця між ОДУМ-ом і Касою „Самопоміч" в Чикаґо.

оп.

„Смолоскип" — в справі культурного обміну

На численні писемні й телефонічні запити про позицію „Смолоскипу" відносно приїзду до Канади відомих співаків з УССР Д. Гнатюка й Є. Мірошниченко та в справі культурного обміну, обміну, ми складаємо наступну заяву:

1. Ми були завжди за культурним обміном між окремими народами і групами, як довго такий обмін не є односторонній і як довго він не має політичних цілей. Такий культурний обмін ми завжди підтримували і будемо підтримувати.

2. Надії з-перед кількох років, що приїзд українських мистецьких ансамблів з УССР допоможе в поширенні українських культурних надбань серед чужинецької спільноти з одної сторони і сприятиме розвиткові українських культурних надбань в самій Україні, з другої — не оправдали себе. Відгуки на багато виступів з УССР були мінімальні В багатьох випадках українських мистців утотожнювано з росіянами і російською культурою, чого ані в одному випадку не спростовували самі мистці чи київський совєтський уряд. Рівночасно з цем, замість полегш, в Україні прийшло до повного затиску всього українського, а політика совєтського режиму спрямована на повний етноцид українців в СССР.

3. Культурне життя в Україні зазнало в 1972-74 рр. найбільшого погрому за всі повоєнні роки. Це примусило український рух опору перейти, згідно з найновішим самвидавним „Українським вісником" (ч. 7-8, весна 1974 р.), на виразні і безкомпромісові позиції супроти режиму в Україні і го носіїв. Ці б е з к о м й о г о н о с і ї в. Ці безкомпромісові позиції б у ли завжди позиціями „Смолоскипу" в його багатогранній діяльності. Тому ми завжди відкидали і відкидаємо, як серед українців поза Україною, так і в Україні, пристосуванство, опортунізм, вислужництво і яничарство супроти совєтського режиму в СССР і в Україні.

4. Ми вповні підтримуємо бойкот виступів Д. Гнатюка й Є. Мірошниченко пресою і українською національною спільнотою в Канаді і ЗСА. Ми закликаємо українську спільноту у цих країнах, в ім'я солідарности з чисельними політичними в'язнями в СССР, які вибрали довгорічне ув'язнення замість вислужництва, здержатись від участи у їхніх виступах, а сам бойкот зробити прикладом для української молоді й студентства в їхній праці і акціях на оборону українських політичних в'язнів.

5. У нашому переконанні пристосованство і опортунізм української спільноти поза кордонами України заохочуватиме совєтський режим до нових репресій в Україні. Лише виразні антирежимні й безкомпромісові позиції супроти совєтської влади в Україні і її носіїв є необхідністю на теперішньому етапі боротьби українського народу за його духовне і фізичне збереження.

6. Художня література, мистецька картина чи голос співака є важливі для культурного розвитку кожного народу. Але коли народ знаходиться в затяжній боротьбі за свою незалежність, свободу і духовне збереження, то важливішою для нього є позиція, яку вони займають в тій боротьбі.

Тому ми по стороні тих, які втратили свободу в ім'я українського народу і які заповняють Пермські і Мордовські концлагери і камери Володимирської тюрми. Тому ми ніколи не були і не будемо по стороні тих, які стоять по протилежній стороні брикади і які служать і вислужуються совєтському режимові в Україні.

СМОЛОСКИП
Українське В-во ім. Василя Симоненка
Українська Інформаційна Служба
Організація на Оборону Людських Прав в Україні
Жовтень, 1974 року

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА ВІДНЯ

Панахида у Фельдбаху — 24 травня ц. р., парох о. д-р О. Остгайм-Дзерович відправив панахиди за поляглих українських вояків на кладовищах біля Фельдбаху (Стирія).

Літургічні відправи на терені колишнього табору Лізереґ. — В колишньому таборі Лізереґ біля Зеебаху (Каринтія), де поховано багато наших українських братів і сестер, парох о. д-р Остгайм - Дзерович відправив Службу Божу й панахиду 3-го червня ц.р. На ці відправи прибули 55 українців з провінцій Каринтії і Стирії.

Закінчення шкільного року в парохіяльній шкілці — В шкільному році 1973/74 парохіяльною шкілкою, організацією якої займалося Братство, проводили учителі проф. Василь Колотило і Ірина Мудрецька. Діти української шкілки закінчили цей рік в суботу 22 червня ц. р. українськими піснями, деклямаціями і танцями в присутності батьків і представників товариств.

Відновлення братської домівки — Єдине пристановище, де українці Відня можуть відбувати сходини, менші імпрези, проби хору, навчання шкільної дітвори і прийняття для гостей — це домівка Братства, яка знаходиться близько церкви св. Варвари. Використавши вакаційний час, відновлено домівку, уліпшено світла та закуплено також нові крісла і столи. При відновленні найбільше праці вклав господар Братства Іван Циганюк, допомагав якому також і скарбник Василь Рогацький.

Літо в парохії св. Варвари у Відні — В місяцях липні і серпні недільні відправи в церкві св. Варвари відбувалися годину скорше, як звичайно — тобто о год 9-ій. Тому, що в літньому часі диригент проф. Андрій Гнатишин і багато хористів ідуть на відпустку.

Парох церкви св. Варвари знову в астрійському радіо — Вже третє, а другий раз в цьому році, парох церкви св. Варвари в тижні від 8 до 14-го вересня ц.р., говорить на хвилях першої програми австрійського державного радіо ОРФ. Тому, що відгуки на передачі т. зв. „Ранніх розважань" нашого пароха в місяці січні ц. р. були такі позитивні, то запрошено його знову відбути ці „розважання". В згаданому тижні о. д-р Остгайм-Дзерович кожного дня, о год. 6.55 ранку перед першими вістями говорив короткі проповіді на такі теми: відповідальність в говоренні і дії, добре слово, день католиків у Відні, примирення з Богом і людьми.

Відновлення іконостасу в церкві св. Варвари — Церковна Рада враз зі своїм парохом на чолі, ще в цьому році приступає до відновлення і позолочення іконостасу в церкві св. Варвари. Наша церква, яка є найближче до рідних земель, вважається „клейнодом" центру Відня, як це також і ствердив посадник - губернатор Відня при відвідинах у нас. Тому, що передусім позолочення дуже коштовне, а українська громада Австрії невелика, звертаємось до всіх наших приятелів в Европі і поза океаном, що не раз мали нагоду в тій церкві побути на Богослуженнях, допомогти своїми пожертвами. Датки на ту ціль проситься пересилати на адресу парохії:

Pfarramt St. Barbara
Riemergasse 1/11 A—1010
Wien Austria, Europe.

Роман Ракочий, мол. вийшов втретє переможцем тенісового турніру КЛК

Союзівка, Керганксон, Н. Й. (З.С.) — Роман Ракочий, мол., 22-річний студент інженерії з Коговзу, Н.Й., здобув втретє тенісовий примат Карпатського Лещетарського Клюбу (КЛК) і чашу д-ра Ярослава Рожанковського, вийшовши переможцем 13-го з черги турніру, який відбувся на кортах Союзівки в суботу і неділю 5-6 жовтня, при чудовій соняшній погоді. Турнір відбувся в рямках традиційної осінньої зустрічі членів КЛК та Нюйоркського Відділу Товариства Українських Інженерів.

В турнірі взяли участь 18 змагунів КЛК, які змагалися в групі чоловіків та 5 змагунок. У фінальній групі чоловіків, Р. Ракочий, чемпіон в 1971 і 1973 роках, переміг Зенона Маркевича клюбового чемпіона КЛК у 1972 р., вислідом 6:7, 6:1 6:0. У півфінальних грах, Р. Ракочий виелімінував Юрія Вальчука, 6:3, 6:1, а З. Маркевич — Юрія Петрикевича, 6:4, 6:2.

В групі жінок, Дзвінка Ленець перемогла Тамару Тронь 6:2, 6:1. У півфіналах Д. Ленець виелімінувала Ульону Шиприкевич, 6:1, 6:7, 6:3, а Т. Тронь минулорічну чемпіонку Ірину Магмет, 6:3, 6:4. В групі „переможених" чоловіків, перше місце здобув Петро Шиприкевич, перемігши у фіналі сеньйора українського тенісу, д-ра Я. Рожанковського, вислідом 6:1, 6:3.

Чашу д-ра Рожанковського вручила, в його присутності, переможцеві Р. Ракочому Ірина Магмет. Уві фіналісти одержали нагороди від інж. Володимира Гнатківського, голови КЛК, інж. Романа Гавриляка і Ярослава Рубля, членів проводу КЛК, та ред. Зенона Снилика. Турніром проводив інж. Роман Ракочий, ст. а обов'язки господаря сповняв Я. Рубель.

В суботу увечорі, під час спільної вечері, інж. Любомир Калинич, голова Нюйоркського Відділу ТУІА, вітав колеґ - інженерів та їхні родини, як рівнож членів КЛК та пластунок куренів „Перші Стежі". В зустрічі також взяв участь інж. Іван Мокрівський, голова ТУІА, з дружиною, яких теж вітав інж. Калинич. Голова КЛК інж. Гнатківський рівнож вітав учасників в імені цього спільного українського спортового клюбу.

Заповіджена мистецько - розвагова програма не відбулася з огляду на недугу солістки П. Мацюк, яка мала виступати в рямках цієї програми. Після вечері відбулася забава в залі павільйону „Веселки" під звуки оркестри Союзівки Володимира Добущака із вокальними соло Оксани Борбич.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

25-го січня 1975 року

Презентація Дебютанток на Вечерницях „Червоної Калини"

СКАЖІМО СОБІ ОДВЕРТО...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„голосну терапію"... І це мені допомогло і напевно іншим. Заки ще перейшла мастектомі, я більш усього побоювалась, що вже на все життя буду калікою, навіть не зможу їздити на совгах. Тим часом не то що далі займаюся цим спортом, але й ходжу на балет і вправляю „Йогу".

У деяких жінок, ще перед мастектомі, існує побоювання, що вони вже ніколи не зможуть зодягатися так, як інші, — носити елеґантні сукні. Проте, ті, що перейшли операцію, оповідають, що вони й надалі зодягаються, так як давніше, з тим тільки, що вже не можуть вбиратись у... бікіні. Марвелла Бай, зараз же, в першу ніч після мастектомі, вдягнула нічну сорочку з низько викроєним деколльте, щоб доказати всім домашнім, що нічого не змінилося і вона думає по-давньому жити.

І так жінки, чи то в передопераційному часі чи опісля, надаремно переходять безмежну тривогу, психічну виснаженість; їм здається, що навіть щасливо перейшовши операцію, вони вже будуть „інші" — не зможуть більше буди щасливими в подружжі, ні по давньому суспільно працювати, ані перебувати в товаристві своїх приятелів, бо на них вже буде викарбоване тавро „іншої" людини. Проте, як вони помиляються! Бо коли в них вирозумілі і добрі чоловіки, а приятелі справжні, — рішуче нічого не зміниться; щобільше, ці жінки, особисто переживши страждання, набирають особливої психічної витончености, вирозуміння до терпіння інших, вони шукають за людьми, яким вони потрібні, яким вони змогли б нести допомогу.

Насувається, одначе, тут думка, що жадна з цих жінок, переходивши інтерв'ю з колюмністкою „Ню Йорк Таймсу", не взяла до уваги одного аспекту, він чомусь у сьогоднішніх часах відійшов далеко... А натомість мені пригадується зустріч з однією українською жінкою, яка не знала, чи її чекає мастектомі і як усе закінчиться. Вона увечорі, прощаючись, сказала: „Не знаю, що зі мною завтра буде. Як Бог схоче, все в його руках". А потім я побачилася з нею вже після мастектомі, і хоча і їй не приходилося легко, на обличчі у неї яснів примирливий спокій, а навіть під час нашої розмови на її устах промайнула ледьвидна усмішка й вона мені не забудеться ніколи.

Перський шах видвигнув плян допомоги біднішим країнам

Тегеран. — Пропозиція Шаха Мохамеда Різа Палеґві щоб країни продуценти нафти створили кількабільйоновий фонд, з якого могли б користати бідніші країни чи ті, які сповільнили продукцію товарів з огляду на високі ціни нафти, не знайшла вісім місяців тому жодного зрозуміння і про неї ніхто нічого не згадував. Більше того, тоді її просто зіґноровано, хоч Іран пропонував для започаткування такого фонду конкретну суму у висоті одного більйона долярів. Відновлення ідеї створити такий фонд наступило, мабуть, тому, що деякі індустріяльні країни почали серіозно застановлятися над скороченням користування нафтовими продуктами з огляду на високі ціни нафти, встановлені Іраном і другими країнами. Хоч ще не визначено програми розмов між державним секретарем Генрі Кіссінджером і шахом Ірану, але дипломатичні представники не сумніваються, що Шах і представники Ірану видвигатимуть цю справу у розмовах, тим більше, що уряд ЗСА недвозначно дав до зрозуміння, що він заінтересований такою пропозицією Шаха. Пропозицію Шаха обговорює тепер на своїх сторінках світова преса, а також спеціялісти поодиноких урядів. Президент світового банку Роберт С. МекНамара вважає, що створення такого велитенського фонду можна б порівнати хіба до подібкого корисного фонду Маршала, який відбудував повоєнну Европу.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Іван МАНИЛО-ДНІПРЯК

ЛИСИЦЯ ТА ЇЖАК

Порадила Лисиця Їжакові,
Щоб поголився він,
причепуривсь
Щоб виглядав, як личить
козакові...
Їжак послухав ради,
поголивсь.
Та як з'явився він
із голим тілом, —
Лисиця хап його — і з'їла.

Їжаче, байки оцієї не забудь.
І завжди сам собою будь!

(З книги „Україна Сама..", 1966)

ПРОЧИТАЙТЕ ЦІ КНИЖКИ

В. Чапленко: Спрага безсмертя (новелі, оповідання та ін.) $3.00; А. Юриняк: Камікадзе падає сам (оповідання, фейлетони) $4.00; Справжня наречена (з життя укр. молоді) $1.00; Ю. Мовчан: Записки лікаря (вел. книга. Цінне!) $5.00; Що варто б знати (опов., нариси, статті) $4.00; З. Дончук: В облозі (роман) $5.00; Праця і нагорода (вел. книга. Цінне!) $6.00; П. Загребельний: Первомість (роман про давню Україну-Русь, тверд. обкл.) $2.90; П. Страдник: Правда про рад. владу на Україні (250 вел. стор.) $4.50; Ів. Манило - Дніпряк: Меч Святослава (нові твори. Зоряність... Кипень... Сполучені Штати України... та ін.) $2.00; Україна сама... $0.55; Грім за зорею $0.65; Пеани і кпини $0.45; ЕЛЬДОРАДО (вибране) $0.55; „ВОЛОСОЖАР" (літер. журнал, 15 чисел) $2.00; Т. Осьмачка: Китиці часу (поетичні твори) $0.60; Б. Грінченко: Дві повісті $2.85: Соняччий промінь (пов.) $1.55; В. Ґжицький: Два романи $3.00. Замовлення та гроші висилайте:

Mr. I. Manylo, Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332, USA

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Вілсон закликає британців до об'єднання

Лондон. — Прем'р-міністер Великобританії Гаролд Вілсон, якого партія перемогла незначною більшістю у недавних виборах одержавши 39 процент усіх голосів, виступив 14-го жовтня з промовою на телебаченні, закликаючи британців до єдности і співпраці з урядом, заявляючи, що тільки в такий спосіб можна буде перемогти гостру економічну кризу в країні. У своєму виступі Вілсон намагався злагіднити і припинити страх консервативних кіл, які уважають, що його уряд продовжуватиме політику соціялізації індустрії і великих корпорацій. „Великобританія переживає тепер найтяжчу економічну „кризу від часу закінчення Другої світової війни" — заявив Вілсон, і тому його уряд робитиме всі заходи, щоб зупинити безробіття і надужиття тих, які неспівмірно до їхнього вкладу користають з дібр. Рівночасно Гаролд Вілсон заявився за збільшенням державних капіталовкладів в британську індустрію, яка найбільше відчуває на собі інфляційний тиск. Фінансові експерти очікують, що вже в найближчих днях уряд Вілсона проголосить нову економічну програму в якій будуть включені й ті полегші про які згадував Вілсон у промові і перед тим у передвиборчих обіцянках.

В Америці збільшилася кількість лікарів-спеціялістів

Чикаґо. — Американська Медична Асоціяція повідомила, що протягом останніх 10-ти років кількість лікарів -спеціялістів збільшилася на 43.7 відсотка, а в той самий час число загальних практиків зменшилося на 26.6 відсотка. Крім того дуже зріс відсоток жінок-лікарів, а саме, на 76.5 відсотка. Таким чином лікарі-жінки сьогодні становлять 8.3 відсотка всіх американських лікарів. Американська Медична Асоціяція також поінформувала, що американським населенням опікується нині 20 відсотків більше лікарів, ніж 10 років тому, але 86.4 відсотка цивільних лікарів зосереджені в метрополітальних округах. Взагальному, на кожних 100,000 американців припадає 159 цивільних лікарів, тобто таких, які не працюють для федерального уряду, але, наприклад, у Вашингтоні, Д.К., із кожних 100,000 мешканців — 339 є лікарями.

Торонтська і Нїяґарська Округи...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ставникам Головного Уряду УНС, за активну участь у нараді.

НІЯҐАРСЬКА ОКРУГА

Ст. Кетеринс (В. Д.) — Тут у приміщенні Дому УНО в суботу, 28 вересня ц. р., відбулася організаційна нарада 9-ох Відділів УНС, які входять до складу Ніяґарської Округи. Понад 20 учасників — секретарів, членів управ, конвенційних делеґатів взяло участь у нарадах, які відкрив і ними проводив голова округи П. Дяків. Відкриваючи наради, голова привітав присутніх, а зокрема представників Головного уряду УНС — головного директора сенатора П. Юзика з дружиною і головного радного та обласного організатора В. Дідюка. За перешкодженого хворобою секретаря округи Є Омельченка обов'язки секретаря виконував М. Бережук. Головний радний і обласний організатор В. Дідюк проаналізував організаційну працю Округи та кожного її Відділу зокрема. Ствердивши, що вже від ряду років Округа є на перших місцях признав заслугу і висловив подяку тим секретарям, які ведуть перед та своєю послідовною працею здобувають призначення для себе і для Округи. Підкреслив також, що часто, на жаль, не всі секретарі цього додержуються, чим не сприяють належному і пляномірному ростові окремих Відділів, а через них і Округи. Однак висловив переконання, що до кінця року Ніяґарська Округа своє завдання перевиконає та задержить своє передове місце. Головний директор сенатор П. Юзик у свойому слові порушив ряд загальних союзових справ, а зокрема канадських. В діловій дискусії слово забирали: П. Самець, В. Боровський, П. Дяків, М. Бережук, п-і К. Онуфрик, Й. Фаренич, Д. Пищ, С. Піжицький і інші. На запити відповіли сенатор Юзик і В. Дідюк. Одноголосно рішено посилити всі заходи, щоб працювати ще краще та щоб Ніяґарська Округа ще перед закінченням цього року була Округою-першуном. Закриваючи наради, голова Округи П. Дяків подякував за участь в нардах і опісля управа Округи гостила присутніх перекускою.

Намагання понозити в Югославії суцільну диктатуру не повелось — твердить М. Мігайлов

Нові Сад, Юґославія. — Юґославський публіцист і критик Мігайло Мігайлов, який якраз тепер находиться в Тюрмі під закидом протидержавної аґітації, написав недавно перед своїм арештом статтю, яку опублікував „Ню Йорк Таймс" з 12 жовтня. У цій статті Мігайлов розглядає намагання юґославських комуністів і Тіта реставрувати суцільну політичну контролю компартії в Юґославії і доходить до висновку, що ці намагання за час останніх двох років „по суті не увінчалися успіхом". За словами Мігайлова, „партійна олігархія зуміла сповільнити демократизацію суспільства, але не змогла забезпечити умов, конечних для того, щоб поновити тотальну партійну диктатуру. Тільки така диктатура могла б заморозити життя суспільства на довший час і цим самим утривалити довговічність влади „нової кляси". Юґославський приклад виявляє, що неможливо зберегти довший час політичну монополію, якщо не буде втримана монополія духовна й політична".

Існує можливість страйку вуглекопів

Вашинґтон. — Хоча тепер відбуваються переговори між представниками вугільної індустрії та речниками профспілки „Юнайтед Майн Воркерс" в справі нового 3-річного робітничого контракту, то все одно існує загроза, що вуглекопи вийдуть на загальний страйк в кінці цього або на початку наступного місяця. Обидві сторони ще досі навіть не почали обговорювати вимаганих вуглекопами підвишок у заробітних платнях і пенсіях, ані вимоги щодо кращої медичної опіки й довших вакацій, а всю увагу наразі присвячують питанням безпеки в копальнях. Навіть відносно питання безпеки в шахтах існують великі розбіжності між становищами працедавців і робітничої спілки. Теперішній робітничий контракт перестає діяти 12 листопада цього року, але гірники можуть вийти на страйк вже в кінці жовтня, бо згідно з цим контрактом, рядові члени робітничої спілки мусять мати 10-12 днів на ратифікацію будь-якого нового контракту. Якщо робітнича спілка „Юнайтед Майн Воркерс" таки вийде на страйк, то продукція вугілля зменшиться на 80 відсотків, а це Дуже зменшить постачання електричної енерґії, бо 50 відсотків всього американського вугілля вживають електростанції.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

▼▼

ВІДКРИТТЯ
МАЛЯРСЬКОЇ ВИСТАВКИ КАРТИН
ХРИСТИНИ ХИТРА-КІНАЛЬ
— відбудеться —
в п'ятницю, 18-го жовтня 1974 року
о год. 5-ій веч.
WASHINGTON LEE BANK
6110-A Franconia Rd. — Alexandria, Va.
Виставка буде від 18 жовтня до 8 листопада 1974 р.
Запрошується ласкаво відвідати виставку.

АКАДЕМІЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
запрошує зацікавлене Громадянство,
зокрема Студентів, на
ДИСКУСІЙНИЙ ПАНЕЛЬ
ПРО МОЖЛИВОСТІ ПРАЦІ У ЧОТИРЬОХ РІЗНИХ ПРОФЕСІЯХ.
Панель відбудеться
в суботу, 19-го жовтня 1974 року
о 10-ій год. ранку
в ДОМІВЦІ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
при 4814 N. Broad Street, Philadelphia, Pa.

УКРАЇНСЬКА БАПТИСТСЬКА ЦЕРКВА ІРВІНҐТОНУ, Н. Дж.
в днях 26 і 27 жовтня 1974 року
влаштовує СВЯТО
ДЕНЬ ПОДЯКИ БОГУ
НА ЯКЕ ВСІХ СЕРДЕЧНО ЗАПРОШУЄ.
Святочні промови виголошуватиме голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства
пастор Олекса Р. Гарбузюк
Святочні Богослуження відбуватимуться в такому порядку:
Субота, 26 жовт. о год. 6:30 вечора в приміщенні Церкви на 844 Санфорд Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.
Неділя, 27 жовт. о год. 10:00 ранку в Українськім Народнім Домі на 140 Проспект Авеню, Ірвінґтон, а о год. 12:00 полудня СПІЛЬНИЙ ОБІД, там же, — о год. 2:30 по пол. знову в приміщенні Церкви, як вище.
Слухайте, спонсорованого Церквою, УКРАЇНСЬКОГО РАДІОБЛАГОВІСТЯ щонеділі, о годині 3:45 по пол. з радіостанції WAWZ-AM 1380 кілогерців на ваших радіоприймачах.

Увага! **СТЕЙТ КОННЕКТИКАТ!** **Увага!**
Український Конґресовий Комітет Америки
ВІДДІЛ ГАРТФОРД, Конн.
повідомляє Шановне Громадянство, що
в неділю, 20-го жовтня 1974 р. о годині 4-ій по пол.
— відбудеться —
КОНЦЕРТ ХОРУ „УКРАЇНА"
з МОНТРЕАЛЮ, Канада, як також
ВИСТУП СТУДЕНТІВ ТЕАТРАЛЬНОЇ СТУДІЇ ім. І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО
Чистий дохід призначений на фонд оборони українських дисидентів в Україні.
УПРАВА ВІДДІЛУ УККА

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що 10-го вересня 1974 р. в Ст. Пол, Мінн. упокоїлась в Бозі, на 64-му році життя

✝

бл. п.
ДАРІЯ ЯНОВИЧ
з дому ШЕХОВИЧ

незабутня основоположниця і довголітня голова 15-го Відділу Українського Золотого Хреста в Ст. Пол, Мінн.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

•

Родині Покійної висловлюємо глибоке співчуття.

•

Друзів і Знайомих просимо помолитися за Її Душу, в суботу, 19-го жовтня 1974 р. в українській католицькій церкві св. Константина в Мінеаполісі, Мінн., о годині 9-ій ранку.

ЧЛЕНКИНІ 15-го ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. інж. Івана Ямрозика
складаємо на Фонд Українських Воєнних Інвалідів:

Богдан ТРЕШНЬОВСЬКИЙ	$20.00
Марія і Микола САВИЦЬКІ	20.00
Марія і Борис РЖЕПЕЦЬКІ	15.00
Степанія і Евген ЛУКОМСЬКІ	10.00

Замість квітів на свіжу могилу
нашого Дорогого Шваґра і Вуйка
бл. п. інж. Івана Ямрозика
складаємо 150.00 долярів
на Фонд Українських Інвалідів.

Омелян і Оксана МАЛИЧ
Іван, Ірина і Христина РЕШЕТУХА
Оленка, Ігор і Томчик ПРИЙМА
Юрій і Марія РЕШЕТУХА

Замість квітів на могилу
бл. п. інж. ІВАНА ЯМРОЗИКА
складають 25.00 долярів
на Енциклопедію Українознавства — Сарсель.
ВШ. Родині Покійного висловлюють щире співчуття —
Оксана і Лев ЩУР
і Дарія СІЯК

✝

Дня 4-го жовтня 1974 року помер у Клівленді, Огайо, на 81-му році життя

бл. п.
ОНУФРІЙ ВОЙТИНА

народжений в Іщкові, пов. Підгайці, Україна.

ПОХОРОН відбувся 7-го жовтня 1974 р. з церкви св. ап. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Тлінні Останки спочивають на українському цвинтарі в Пармі, Огайо.

•

Родина дякує Усім, що взяли участь у похоронних Богослуженнях і похороні.

Рівнож дякує Усім за квіти, а головно за Служби Божі.

Покійний залишив:

дружину — СОФІЮ
2 дочки: ОЛЬГУ
НАТАЛКУ АПОСТОЛЮК
з чоловіком СТЕФАНОМ
2 синів: о. ХРИСТОФОРА, ЧСВВ
ІЛЬКА
2 внуків: ЕВГЕНА і ПЕТРА

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною й Приятелями, що 14 го жовтня 1974 р. упокоїлася в Бозі на 62-му році життя, наша Найдорожча ДРУЖИНА, ДОНЬКА, МАМА й БАБЦЯ

бл. п.
ЄВФРОЗИНА З ОСАДЦІВ ПЕТРОВСЬКА

народжена в селі Волощина, Підгаєцького повіту на Україні.

ПАНАХИДА — в четвер, 17-го жовтня 1974 р., о год. 8-ій вечора, в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 18-го жовтня 1974 р. о год. 9:30 рано, з церкви св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Gate of Heaven, Yonkers, N.Y.

В глибокому смутку:

ВОЛОДИМИР ПЕТРОВСЬКИЙ — муж
ЄВДОКІЯ ОСАДЦА — мама
ОЛЯ ЗАЗУЛЯ — донька з мужем ЯРОМИРОМ
ТАНЯ ЗАЗУЛЯ — внука
МАРІЯ БУКОВИН — сестра
НАТАЛІЯ БАРТКІВ — сестра з мужем АНДРІЄМ
АПОЛІНАРІЙ ОСАДЦА — брат, з дружиною ТАНЕЮ
ОЛЯ ГОРОДЕЦЬКА — сестрінниця, з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми
ОЛЕКСАНДЕР ЛЕСЬКІВ — сестрінок, з дружиною ДАРІЄЮ та дітьми
ОЛЕКСАНДЕР БАРТКІВ — сестрінок, з дружиною НЕНСІ та дітьми
БОГДАН БАРТКІВ — сестрінок, з дружиною ІРЕНОЮ та дітьми
МИРОН БАРТКІВ — сестрінок, з дружиною ГАЛИНОЮ
ПЕТРО БУКОВИН — сестрінок, з дружиною ПАТРИЦІЄЮ та донькою
ТАНЯ ДЕМЧУК — братанниця, з мужем ВОЛОДИМИРОМ та дітьми
ХРИСТИНА ОСАДЦА-ПАВКСІС — братанниця, з мужем ІВОРОМ та дітьми
ТИНЯ ОСАДЦА
та дальша Родина на Україні, Америці й Канаді

•

Замість квітів просимо складати пожертви на будову нової церкви св. Юра в Ню Йорку.

Про інж. Богдана Гурка, його 30 патентів і надійного сина — лікаря

ь інж. Богдан Гурко (другий зліва), разом з іншими колеґами-інженерами одержує чергову „Патентову Медалю" за свої успіхи у винаходах. Медалю вручив на окремій церемонії завідатель інженерного відділу фірми Рендж Продуктс Н. В. Кіршке (перший зліва).

Мабуть немає на світі народу, який своїми вродженими талантами гордиться так, як українці. А тим часом, від таланту до успіху в житті далекий шлях... У десяту річницю смерти нашого славного співака — Ореста Руснака пригадаймо його слова про ці справи: „... Талант — це тільки зелене світло долі, на знак, що можеш пробувати. Але чи осягнеш мету — це залежить від тебе, твого характеру та багатьох інших справ..."

Поети, говорячи про нашу збірну долю й недолю, навіть не говорять про наші таланти, вони - поети беруть їх під спільний знаменник таланту всіх талантів — працьовитости.

Для народженого 1916-го року т Кракінці — Західня Україна, нащадка славного шляхетського роду Гурків інженера Богдана Гурка всі потрібні компоненти характеру, працьовитости були такі ж природжені, як і талант до техніки: коли вибухла Друга світова війна, він мав уже закінчену високу технічну освіту у Варшаві, а — коли німці запрягли молодого інженера до праці в одній з електрівень Австрії — він в'юнко виховзнувся і на техніці в Грацу здобув інженерський диплом по спеціяльності нагрівання (німецький термін: „Heizung und Lueftung", англійський: „Heat transfer").

Виїзд до Америки 1949-го р. був для інж. Б. Гурка великим зеленим світлом долі, в чисто - американському стилі: наперед праця ресторанного кельнера (платня 42 центи на годину), а потім випадкова зустріч із президентом Америкен Редієйтор енд Стендерд Сенітері Корпорейшен — Теодором Міллером, коротка розмова з ним, даровий квиток на подорож із Піттсбурґу до Люїсвілу, Кентакі — і кельнер Богдан Гурко дістав працю у відділі дослідів згаданої корпорації. 1955-го року переходить на працю інженера до Дженерал Електрік, в Апляєнс Парк (Люїсвілл, Кентакі). І там народжується ідея: придумати, сконструювати і кинути на американський, а далі всесвітні ринки мрію всіх пекарів, кухарів і господинь — піч, що сама себе чистить.

Задум побудовано на принципі високої температури, яка розкладає товщ і всякі відпадки, що у висліді безслідно зникають.

Довголітня, строго держана в тайні праця нарешті увінчалася успіхом: 11-го лютого 1964 інж. Б. Гурко одержав історичний для нього і всіх, хто має діло з кухонним печенням, патент ч. 3, 121, 158, на піч П(і)-7, яка сама себе чистить.

„По дорозі" до здобуття цієї мети інж. Богдан Гурко дістав 21 інший патент. Разом дотепер він одержав 30 (словами: тридцять) патентів. Крім своєї дослідно- винахідницької праці інж. Б. Гурко один рік викладав у Спід Саєнтіфік Скул Люїсвільського університету.

Перед нами сила газетних вирізків, із світлинами, про нашого славного винахідника. На жаль, майже всі ці вирізки повитинані так, що бракує або назви газети, або повної дати, або одного й другого.

Одне треба ствердити: у всіх цих вирізках славиться інж. Богдана Гурка, підкреслюється його українське походження та нев'янучу журбу за (не)долю рідного краю. А „Люїсвіл Таймс", із 21-го березня 1964, у статті Ворда Сінклера, під надназголовком: „Люди, яких ви повинні знати" — пише:

„... Нині Гурко — неоспіваний герой американської кухні. Він винайшов піч, що сама себе чистить... Історія Богдана Гурка дуже незначно відхиляється від часом — освяченого взірця: людина шукає нового старту (в житті), починає на дні і завзятущою працею промощує собі шлях до верхів"...

Таких людей повинні знати в першу чергу їхні українські земляки — що й казати про землячок, яким він своїм найбільшим винаходом заощадив стільки клопітливої праці (чищення печі)!... Патент інж. Гурка (піч, що сама чистить себе) поширений по 20 країнах Европи, Азії, Америки, Африки й Австралії.

**

При нагоді таких добрих вістей про батька варто згадати й про сина інж. Б. Гурка, випускника медичних студій у Гарвардському університеті, д-ра Ореста Гурка. Уродженець Ґрацу (Австрія), річник 1948, Орест не зазнав твердого американського старту в житті — проте талант, амбіцію підійматися вгору і працьовитість одідичив по батьках. Гайскул Ст. Ксавієр закінчив 1966-го року з найвищим відзначенням. Як „Нешенел Меріт сколер" і „Президеншел сколер" був, разом із батьками, гостем тодішнього президента Джансона, який таким визначним студентам особисто подавав руку.

Д-р Орест Гурко

До передмедичного коледжу в Гарварді Орест пішов із таким запасом кредитів, що його прийняли авансом на другий рік навчання. В три роки пізніше здобув ступінь магістра „кум лявде" в цьому коледжі й його прийняли на медицину університетів Гарварду, Джан Гопкінсу, Йошіви, Алберт Айнштайн, інституту, де йому давали на п'ять літ стипендію в 30 тисяч долярів. Орест вибрав Гарвард, де також одержав повну стипендію.

По двох роках студій О. Гурко дістав відпустку для наукової праці МІТ (Массачусетс Інститут ов Технолоджі) в ділянці бохемії. В рік пізніше вернувся на медицину, яку закінчив успішно в червні, цього 1974-го року.

Бувши в Гарвард коледжі секретарював і брав жваву участь в українській студентській громаді. Студіював там українську мову й літературу.

Від 7-го року життя є пластуном, кожного року відбуває пластове таборування. Грає на фортепіяні, органах і на акордеоні. Минулого року їздив в Україну, де запізнався з українською студентською молоддю.

Орест Гурко повним титулом — д-р Орест Гурко... має до себе і життя чималі вимоги. І ми віримо, що, з одідиченим по батькові завзяттям, він їх — на радість батькам і громаді — сповнить.

О. Гайський

Відзначено 20-ліття купівлі Оселі СУМА

В суботу 28-го вересня ц.р. на оселі СУМА в Елленвіллі, відзначено 20-ліття набуття цієї посілости для спілки української молоді в Америці.

Програма відбулась в новозбудованій залі — світлиці і вона складалась із трьох частин: бенкету, мистецької частини і забави.

Не звважаючи на зливний дощ, на бенкет, який почався о год. 5:30 вечора, прибуло коло 400 осіб.

За президіяльним столом засіли перші піонери Оселі та представники організацій, а саме: М. Яремко з дружиною (член Комітету Купівлі Оселі) М. Дрейчук з дружиною, інж. М. Семанишин — перший директор Оселі і представник УККА) В. Костик з дружиною, — голова заряду Оселі, мґр Е. Гановський з дружиною — голова ГУ СУМА, о. І. Мак — місцевий парох української католицької церкви, М. Шміґель — перший заступник голови СУМА, Г. Цебрій — господарський референт ГУ СУМА, директор В. Квас — представник УНСоюзу і Союзівки, О. Кейс з дружиною — член Комітету Купівлі Оселі, М. Юзенів — представник К. Пласту і Оселі „Вовча тропа", інж. Л. Калинич, — М. Голубець, сотник Ю. Кононів і М. Фурда — фінансовий референт ГУ Бенкет відкрив голова Заряду Оселі В. Костик, представивши тостмайстера М. Шміґля, а о. Іван Мак провів молитву й поблагословив трапезу.

Тостмайстер, М. Шміґель, під час вечері, в дотепній формі, представляв членів Президії, представників організацій, голів осередків та визначних сумівців - піонерів.

Під час Бенкету зі словом про завдання оселі СУМА, їхню вартість у вихованні молоді виступив голова Гол. Управи СУМА мґр Е. Гановський, а господарчий керівник Григорій Цебрій подав детальну генезу купівлі, розвою і розбудови Оселі СУМА.

Оселю, величиною 140 акрів, із 11-ти будинками, запущену й не вживану, куплено 1964 р. за 50 тисяч дол. В той час — це був ризиковний крок, але всі вірили у свої сили і в світле майбутнє Оселі. Купівля Оселі СУМА — цілковито себе виправдала.

Крім набутих 11 будинків — в пізнішому часі збудовано 4 гарні будинки, які включено до табору юнацтва, Будинок Команди із огріванням на зиму, 2 будинки на так зв. селі, дві каплиці, мотель „Криниця", дім адміністрації, великий, модерно - вивінований спортовий майдан, пам'ятник героям, а в 1973 р. лісля кількох років праці, збудовано великий будинок — світлицю із штучним охолоджуванням та огріванням.

На Оселі, від першого року її існування, відбуваються виховно - відпочинкові, вишкільні та спортові табори, під проводом кваліфікованих виховників та інструкторів. Через ці табори перейшли тисячі сумівського юнацтва, й перебуваючи і виховуючись у рідному середовищі, навчалися цінити українські духові надбання і спадщину свого народу.

На Оселі відбуваються багатолюдні сумівські здвиги, злети, спортові Олімпіяди всіх молодечих організацій, як також відбулись дві Зустрічі українців Америки й Канади.

Розбудова Оселі — це заслуга членства СУМА, батьків і ширшого кола громадянства, а зокрема невтомного голови заряду оселі, В. Костика.

В мистецькій частині програми бенкету виступали: відома гумористка Ірена Климовська - Язичинська, Наталка Худа-Гусяк — меццо-сопрано, і танцювальний гурток з ансамблю „Верховинці'" при Осередку СУМА в Ню Йорку під керівництвом О. Гензи.

У своїх привітах - побажаннях виступали о. І. Мак, дир. В. Квас, інж. М. Симанишин, О. Кейс, В. Коваль, М. Бачара, інж. А. Забродський, М. Юзенів, К. Василик, які ґратулювали Гол. Управі СУМА, та склали призвання зарядові Оселі за вмілу розбудову оселі. З цієї нагоди представника організацій, осередків та багато гостей зложили понад два тисячі долярів на будову басейну на Оселі СУМА.

З нагоди Ювілею Оселі, г.у. СУМА видала 80-сторінкову брошуру про історію та розбудову оселі.

Від 10-ої год. вечора, присутні забавлялися під звуки оркестри Б. Гірняка.

Г. Ц.

Бл. п. Іванові Вінтонякові — від молодого гантерського покоління

„Леґендарний інженер Вінтоняк" — з усіх промов, якими Нюйоркська громада прощала Покійного в серпні ц.р. в пам'яті залишилася саме ця одна фраза. Він був леґендарним дійсно за життя, а тепер, коли його вже поміж нами не стало, його леґендарність залишилася, а може він леґендарний, і

Кому Він леґендарний, і чому? Про все життя Покійного можуть сказати більше друзі його власного покоління. Знала я інж. Вінтоняка головно як члена української громади, яка літніми місяцями перетворює Гантер, Н.Й., в українське село. Для мене, як для всіх других гантерських дітей, які виростали на його очах, інж. Вінтоняк був незмінною постаттю гантерського літа. Ми знали, що кожного року будуть нас ждати гори, і річка, і ожини. І знали ми, що буде нас ждати теж інж. Вінтоняк.

Тож він був незмінною постаттю нашого дитинства, але чим він ще особливий для нас дітей, чим леґендарний? Завжди доброї волі, він дітей старших і молодших чарував своєю усмішкою, жартами, казками. Між ним, а дітьми, які входили з ним в контакт зростала якась надзвичайна духова злука — вони знали, що це не особа від якої можна очікувати питання, натиску чи втручування у приватний дитячий світ, а навпаки, що це чоловік, який належить до тієї особливої катеґорії людей „доброго Вуйка", й вони горнулись до нього інстинктивно і беззастережно. Не мав він своїх дітей, але всі ми були його „літніми дітьми."

Чим ще леґендарний? Додатковим чаром Покійного була його репутація рибалки. Роками й роками молоді амбітні рибалки, як наприклад, мій брат і його товариші, пробували дорівняти його риболовним успіхам, але ніколи їм це не вдавалося. Як це могло бути, дивувалися вони, та ж їм доводиться приходити додому з порожніми руками, а інж. Вінтоникові завжди вдавалося зловити прекрасні, величезні пструги? Чи він знав під котрим каменем пструги ховалися? Чи може уживав якусь спеціяльну мушку? А може він вмів за гарувати ті риби, зовсім так як зумів причарувати дітей? Ніколи молоді рибалки не відкрили його секрету — і він залишиться частиною гантерської леґенди про інж. Вінтоняка.

Виростаючи, — його „гантерські діти", заходили на український „давнтавн" у Ню Йорку і часто стрічали Покійного, чи у „Веселці", чи на якійсь імпрезі; він завжди цікавився нашими зайняттями і успіхами. А в останніх роках кожна зустріч з ним була для нас подвійною приємністю, бо мимохідь приходили на думку спомини про наше щасливе українське дитинство в Гантері, з яким Покійний був так близько 'пов'язаний.

І хто міг знати, що цього літа останній раз побачимось з нашим інж. Вінтоняком? Та прийшов час, і помер він над річкою, ловлячи славні його пструги, і навіть його смерть стане частиною леґенди про нього.

І, коли ми поїдемо знову у гори, то Гантер вже буде не той, що колись, бо частина його змінилась назавжди. Інж. Вінтоняка не стало — це так немов, котрась гора зісунулась, чи якийсь улюблений великий дуб упав, якого жадне нове дерево не заступить. Ми тужимо за ним, але в той сам час ми вдячні, що нам було дано бачити його колись у повній його красі.

Гандзя Савицька

ВИСТАВКА ТВОРЧОСТИ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ

Ню Йорк. — В четверту річницю трагічної смерти мисткині Алли Горської плем'я „Перші Стежі" влаштовує Виставку творчости пластової молоді. Відкриття виставки в неділю, 17-го листопада ц. р. о год. 1-ій по полудні в Пластовій Домівці (144 2-га евеня) в Ню Йорку. Виставка триватиме до 24-го листопада. Участь зголошувати до 3-го листопада на адресу: Наталія Струтинська 201 Іст 21-ша-ша вуська 201 Схід 21-ша вулиця, Ню Йорк, Н. Й. 10010.

ТАРЗАН, Ч. 7193. Тарзан розпізнає напасників

Чим пояснити цей напад?.. Якщо б ти, Тарзане, не завважив їх на цій брамі, то тут могли лежати вбиті ми, а не вони!!!

Це могли бути бандити, які думали, що ми багаті купці!..

...Але стривай!... Поглянь на їх одяг... Таж ці два працювали в „Кабаре Серіна", з якого ми щойно вийшли!

Я хотів би поставити кілька питань цій танцюристці, яка є власницею того клюбу!..

Ого! Хтось інший буде ставити питання — Поліція!!!

Стій!!!

До
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

ЗАМОВЛЕННЯ

Бажаю (смо) закупити в Корпорації Дому Українського Народного Союзу боргове зобов'язання на суму $..

і залучую (смо) належність чеком (банковим переказом) в сумі $..

Ім'я і прізвище .... Ім'я і прізвище ....

Число Соціяльного Забезпечення .... Число Соціяльного Забезпечення ....

Адреса .... Адреса ....

Received on ....

Issued on .... Note No. ....